

Muzeul Digital al Romanului Românesc

revistatransilvania.ro/mdrr

Muzeul Digital al Romanului Românesc

revistatransilvania.ro/mdrr

Acest roman a fost digitizat în cadrul proiectului **ASTRA Data Mining. Muzeul Digital al Romanului Românesc din Secolul al XIX-lea**, inițiat de Revista Transilvania, organizat de Complexul Național Muzeal ASTRA și co-finanțat de Administrația Fondului Cultural Național (AFCN).

Sugestie de citare a arhivei:
Baghiu, Ștefan, Vlad Pojoga, Cosmin Borza, Andreea Coroian Goldiș, Daiana Gârdan, Emanuel Modoc, David Morariu, Teodora Susarenco, Radu Vancu, Dragoș Varga. *Muzeul Digital al Romanului Românesc: secolul al XIX-lea*. Sibiu: Complexul Național Muzeal ASTRA, 2019.
http://revistatransilvania.ro/mdrr

This novel was digitized for the project **ASTRA Data Mining. Muzeul Digital al Romanului Românesc din Secolul al XIX-lea**, initiated by Revista Transilvania, organized by ASTRA National Museum Complex and co-financed by The National Cultural Fund Administration (AFCN).

Citation suggestion:
Baghiu, Ștefan, Vlad Pojoga, Cosmin Borza, Andreea Coroian Goldiș, Daiana Gârdan, Emanuel Modoc, David Morariu, Teodora Susarenco, Radu Vancu, Dragoș Varga. *The Digital Museum of the Romanian Novel: The 19th Century*. Sibiu: Complexul Național Muzeal ASTRA, 2019.
http://revistatransilvania.ro/mdrr

MUZEUL ASTRA
COMPLEXUL NAȚIONAL MUZEAL ASTRA

CONSILIUL JUDEȚEAN SIBIU

PROIECT CO-FINANȚAT DE:
Administrația Fondului Cultural Național

ULBS
Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu

MOARTEA

BANDITULUI

SIMION LICINSKY

ROMAN CRIMINAL

de

ILIE IGHEL

PUBLICIST

BUCURESCI

EDITURA LIBRARIEI H. STEINBERG
Calea Rahoveï, 12.

TIPO-LITOGRAFIA DOR. P. CUCU
Bulevardu Elisabeta, 8.

1891.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

PREFAŢĂ

Simion Licinsky, îngrozitorul tâlhar, nu mai egzistă. Câte victime n'a făcut şi câţi fiori de groază n'a băgat el în visitatorii şi locuitorii Dobrogiei!.. Câţi, cari trebuiaŭ să călătorească, fie din interese, fie pentru plăcere, se lipseaŭ de totul, numai să nu dea cu ochii de acest tâlhar fără seamăn.

Şi dacă era atâta de temut odinioară, astăzi numai este de cât un hoit de carne ce merge spre putrăjiune, care mâne, soartă a tuturor din noi, fie cinstit saŭ hoţ, rege saŭ cerşetor, va fi o mână de ţărână, care va ajuta la îngrăşatul pământuluĭ!..

A tuturora este sfârşania aceasta şi toată munca şi străduinţa noastră din viaţă se sfârşaşte tot aicea: uniĭ binecuvîntaţĭ de generaţiile ce ne-or urma, alţiĭ, căzând subt groaznica blestemare a urmaşilor noştri... şi uniĭ şi alţi nu pier : trăesc pururea. Mai nenorociţĭ sunt însă aceea a căror viaţă apune o dată cu intrarea lor în mormânt. Eĭ sunt tocmai ca acele insecte numite *Efemere*, carĭ iaŭ viaţă dimineaţa, îşĭ îndeplinesc menirea lor dând naştere altora şi, o dată cu sfinţitul soareluĭ, mor şi ele!..

Am zis-o şi în volumul I, că cine ştie ce ar fi eşit

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

din Simion Licinsky dacă dibăcia luĭ ar fi fost îndrumată pe o cale sănătoasă. Astăzĭ, când suntem pe vîrful munteluĭ şi putem privi valea în întregime ce se întinde subt picioarele noastre, astăzĭ când îĭ cunoaştem toată a luĭ viaţă, putem afirma că într'adevĕr cele spuse maĭ sus cu adevĕr aŭ fost grăite.

Nu era un tâlhar ordinar acest Simion Licinsky. Era în el ceva neomenesc, cum numaĭ geniile saŭ nebunii aŭ.

Astăzĭ a pierit. Amintirea luĭ însă va rĕmânea în tot-d'auna pentru noĭ, o aducere aminte grozavă şi dureroasă. Şi întocmaĭ cum mamele o dată îşĭ speriaŭ copiiĭ zicându-le: «tacĭ că vin Turcii», tot aşa călătorul care se va afunda prin cărările Dobrogieĭ, pline de mlaştinĭ şi trestiĭ, se va cutremura de teamă auzind la spatele luĭ, din întâmplare saŭ părându-i-se că aude numele luĭ Simion Licinsky.

Bucureşti, August 1891. **ILIE IGHEL.**

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

BIBLIOTECA CENTRALĂ BUCUREȘCI

MOARTEA BANDITULUI

SIMION LICINSKY

RĂPIREA ANCĂI

In Tulcea, cam la spatele bisericeĭ Greceşti, spre strada Fântâneĭ, şedea un lipovean bătrân, care fusese odinioară pescar iar astăzĭ împreună cu nevasta luĭ şi o slujnică tînără de vre-o 17 anĭ, işĭ ducea viaţa în linişte.

Casa este mititică, spoită cu galben şi chenare violete, ferestrele daŭ spre drum având giamurile micĭ, curate şi întregĭ. Curtea e bine orînduită şi se vede că e mână de fată vrednică acolo: prea domneşte regula şi curăţenia în toate.

Simion, care tocmaĭ veni într'una din serile luĭ Februarie anul acesta, în Tulcea, se întâlni într'o cârciumă cu slujnica lipovanuluĭ.

Nicĭ el nu 'şĭ putu da bine sama, dar se simţi muiat par'că privind'o: prea îĭ eraŭ ochiĭ marĭ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

și negriĭ, obrajiĭ albĭ ca laptele și roșiĭ la pomete ca bujorul, părul părea că'ĭ cu păcură uns, ĭar cât despre trup, căprioară curată.

Fata, dupe ce târgui niște rachiu eși afară urmată de Simion.

— Heĭ gospodino, aĭ uitat ceva.

Slujnica rămase în loc privind spre Simion care se apropia de ea.

— Ce-am uitat ?

— La cine staĭ d-ta ?

— La Gheorghe Pelicof.

— Pescaru care șade la spatele bisericiĭ Grecești ?

— Da.

— De multă vreme eștĭ la el ?

— Păĭ... de peste șase lunĭ.

— Și o ducĭ bine.

— Cu voia luĭ Dumnezeŭ.

— De unde eștĭ ?

— Din Zibil.

— Aĭ părinți ?

— N'am.

Simion îĭ aruncă o privire fulgerătoare, tocmaĭ ca șerpiĭ ce îșĭ ţintesc victima spre a o ameți.

— Cum ţĭ-e numele, o întrebă el cu vocea îndulcită.

— Anca.

— Eĭ bine, Anco eșĭ maĭ pe seară la poartă. Am să-ţĭ spun multe. Eșĭ, că e în folosu'ţĭ.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Nu se póte... şi apoiŭ, chiar de aşĭ vrea, mĕ culc într'o odae cu bătrâniĭ şi... ştiĭ d-ta.

— Când or adormi.

— Nicĭ că adorm eĭ toată noaptea... Se sbat în pat.

— Ţine, dacă vreĭ să viĭ, prafu ăsta.. Toarnă-le în mâncare saŭ în vin. Nu'ĭ nimic rĕŭ. Or să adoarmă şi tu o să pocĭ eşi, zise Simion, scoţând din geanta de dupe gât un pacheţel mic pe care'l întinse fetiĭ.

Fata privi lung spre Simion. Nu ştia cum, dar privirea luĭ înflăcărată subt care o ţinea, o muĭase, se făcuse stăpînă pe ea. Simţea ceva în sufletu-ĭ care o îndemna să ia prafu ce Simion i'l întinsese şi să urmeze întocmaĭ sfaturilor ce acesta iĭ dase.

— Bine... Ne vom vedea, respunse fata luând din mâna luĭ Simion hârtia şi plecă în fuga spre casă.

Simion rĕmase în mijlocul străziĭ uitându-se lung dupe ea până o pierdu din vedere.

— Nu ştiŭ cum, îşĭ zicea el, fata asta mĕ stăpâneşte. Prea este peste mĕsură de frumoasă... Ce maĭ ţiţe!.. Fie că de mult n'am avut femeĭe!..

Şi, dupe ce'şĭ îndesă bine căciula se duse în colţul plin de întuneric al stradeĭ, scoase din geantă o perucă albă, şi-o puse pe cap, îşĭ puse

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

și niște mustăți; se schimbă într'o clipă într'un unchiaș de 70 de ani.

Apoiŭ, rezemat de băţu-ĭ gros, înfășurat într'o zeghe neagră subt care se odihneaŭ cele doue revolvere cu șase focurĭ încărcate vecĭnic și de patul cărora eraŭ atârnate două alcale de aur de la lanțurile ce jefuise maĭ înainte, se îndrepta spre cârcĭuma din capu uliției. Simion lua destulă precauțiune ca să nu se întoarcă în aceiași cârcĭumă și chiar nicĭ în acelaș fel de haine ca nu cum-va să fie cunoscut.

In cârciumă se așeză într'un colț și bău în liniște, doar privirea-ĭ se rotea pe delăturĭ.

Când crezu că a sosit vremea să plece spre Anca, se sculă, plăti ca orĭ-ce negustor cinstit litra de votcă și, când se văzu afară, o luă repede spre casa lipovanuluĭ, scoțându'șĭ peruca și mustățile cele de moșneag, și rĕmânând ĭarăși ca înainte, cu o mustață neagră ca pana corbuluĭ și niște tulee de barbă, schimbat astfel ca să nu fie cunoscut.

Când se apropie de casă, Anca, înfășurată într'o haină îmblănită, îl aștepta în poarta casiĭ.

— Dorm bătrâniĭ? o întrebă Simion!

— Da, rĕspunse fata aplecând ochiĭ în jos, rușinată și coprinsă par'că de remușcare că și-a adormit stăpâniĭ.

Simion se apropie de ea, îĭ petrecu mâna pe

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

subt subțiorĭ, și fără ca să ĭ zică ceva, o strânse în brațe târând-o cu el.

Fata se lăsă în voea luĭ.

Afară sufla vîntul rece și ascuțit de Februarie, era cald însă strînsă în brațele voĭniculuĭ.

Când ea se deșteptă din visarea în care căzuse se pomeni afară din Tulcea, pe drumul ce ducea prin Câșla și Luncaviță la Brăila.

Fata se înfioră.

— Unde mĕ ducĭ, ĭĭ șopti ea cu groază.

Simion însă, fără să'ĭ rĕspunză, își vedea de drum.

Cam pe la kilometru al 15-lea, înfundată în pădure, era o căsuță.

Simion se apropie, deșteptă pe ceĭ dinăuntru și dupe așteptare de câte-va minute ĭĭ eși un lipovean somnoros.

— Pune caiĭ la sanie Ivancĭu dacă vreĭ să câștigĭ o liră.

— Unde mergĭ.

— La Brăila.

— Eŭ nu pot, mi-ĭ bolnavă nevasta.

— Dă'mĭ sania. Mân eŭ singur.

Dupe un sfert de ceas, Simion mâna sania în care era numaĭ el și Anca care, rezemată de peptu-ĭ, se lăsa a fi dusă, târâtă, unde.. nicĭ ea nu știa.

Tocmaĭ în revărsatu de zorĭ ajunseră în Brăila, dupe ce trecură Dunărea, ce era încă înghețată.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Dupe ce străbătură strada principală, o luară pe la spatele grădinii publice înfundându-se într'o stradă mică, ocupată mai numai de femei publice.

Ajungând în dreptul unor căsuțe mici se opriră și Simion ajută Ancăi a se da jos din sanie.

— Unde suntem, întrebă fata tremurând și aproape înghețată de răceala dimineței.

— La mine acasă. Să nu vorbești nimic, îi zise el, căci mama doarme. — Și apoiu, pășind cu ea în degetele picioarelor, intră în curte, deshămă caii, și se sui sus în fundul șirului de case, unde părea că o odae îi aștepta.

Obosiți cum erau se culcară.

Când Simion deschise ochii soarele era la amiază, străbătând cu greutate asprimea iernii.

Casa unde Simion adusese pe Anca era locuită de o factoriță bătrână la care Simion, deghisat și schimbat la față, trăgea în totd'auna subt numele de Costi Belcicof. La ea aducea el mare parte din lucrurile furate și prin ea le vindea. Știa însă să se poarte în așa mod că nici o dată nu-i dase de bănuit cel mai mic lucru.

Simion, dupe ce se uită cu drag la Anca care dormea adânc, se sculă eșind afară și mergând spre odaia factoriței.

— Bună dimineața jupânească Lino.

— Hei, bine ai venit domnule Costi!. Mă miram eu ce sgomot să fie azi noapte... Singur?

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdr

— Ba cu o prietenă!

— Prietenă?! zise bătrâna şi cam strâmbând din nas murmură încet. Simion, care văzu că nu'ĭ prea ĭĭ place, ĭĭ zise glumind:

— Ce te supărașĭ că aduc fete streine? Las că tot a d-tale o să rămâe la urmă.

— E frumoasă, întrebă repede factorița, înviorată la auzul acestor vorbe.

— Pică!

— Păĭ atunci suntem împăcați.. Numaĭ de ar vrea.

Dupe ce luă un samovar şi de ale ceaiuluĭ Simion trecu în odaia luĭ, unde Anca dormea încă.

In vreme ce Simion pregătea ceaiul Anca se deşteptă, aruncă privirea sperioasă împrejur şi, părând că'şĭ amintește cum se află aci, că şi-a otrăvit poate stăpînii, începu a plânge amar.

— Ce e Anca, zise Simion cercând a o mângâia.

— Dacă or fi murit.

— Nu'ți fie teamă.. Pe vremea asta trebue să se fi deşteptat şi eĭ ca şi noĭ.. Aŭ dormit un somn bun şi nimic alt.

Apoiŭ încet, încet, se dete pe lângă ea, începu a o desmerda şi, subt puterea farmeculuĭ ce această copilă de o frumusețe uĭmitoare răspândea, simți tremurăturĭ în tot corpul.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

De multă vreme Simion nu strânsese trup de femee.

Anca, ne atinsă încă de braţe voiniceşti, se roşise şi amestecându-şi emoţiunele cu ale luĭ Simion se lăsa a fi despoiată de cămaşa ce'ĭ acoperea trupul şi păstrase nevinovăţia eĭ fecioreasckă, a fi strânsă în braţele puternice ale luĭ Simion, care, aplecat deasupra peptuluĭ eĭ începuse să'ĭ sugă cu putere ţiţele.

Nemişcată, cu ochiĭ închişĭ, se simţea dusă pe nişte valurĭ îmbătătoare, se simţea furnicată din creştet pînă 'n tălpĭ, suspine îĭ întretăiaŭ răsuflarea.

Ce voluptate era în acel timp în odae!..

Totul dispăruse dinaintea ochilor lor. Numaĭ crivăţul care sufla în afară, şuera printre crăpăturile ferestrelor şoptindu-le şi îndemnându-ĭ la dragoste.

Simion se apleca maĭ mult spre ea, o strângea maĭ tare în braţe, se amesteca par'că împreună ca să formeze un singur trup, o singură gândire.

Şi când, după această luptă de nervĭ, Simion se depărta încetişor şi cu dragoste de Anca, îşĭ văzu cămaşa plină de pete roşiĭ purpuriĭ.

O strânse şi maĭ tare în braţe şi adormi din noŭ alăturĭ de ea.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

CALCAREA DIN ISACCEA

Spre seară Simion sbura tăind aerul, mânând sania, spre Isaccea. După ce trecu prin Luncavița, unde bău un pahar cu votcă, ajunse înoptat în Rachel. Acolo se coborî, intră în cârciumă cu revolverul în mână și ceru cârciumarului banî.

Fără să zică un cuvânt, cârciumarul scoase din fundul teșgheliĭ o pungă veche de ibrișim și o dete luĭ Simion.

— Să nu mișteĭ jupân negustor... N'aĭ nevoe să eșĭ afară. Știĭ că eŭ îs dres, nu se atinge glonțu de mine chiar dacă oĭ da. Să te ferească dumnezeŭ!

Și, cât aĭ clipi din ochĭ eși afară, dispărând cu sanie cu tot.

De la prânz ningea mereŭ cu fulgĭ marĭ și groșĭ, așa că urmele sănieĭ eraŭ acoperite numaĭ de cât.

In Isaccea ajunse cam la miezul nopțiĭ. Läsă sania la marginea orașuluĭ din spre răsărit, iar

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

el, înfăşurat bine în manta intră în oraş, care dormea dus.

Zăpada încetase, dar un crivăţ ascuţit sufla cu furie.

Străbătu strada ce duce la port şi se îndreptă în dosul magaziilor de cereale.

Ajuns înaintea uneĭ case nouĭ şi frumoase se opri.

— Să intru acum, se gândea el, saŭ s'o las pe altă dată?... Nu. Trebue să isprăvesc, căcĭ acum când mi-am găsit şi pe Anca nu'mĭ lipsesc de cât banĭ ca să fug din Dobrogea!... Destul am băgat spaima în toţĭ....

Şi înomolindu-şĭ bine cismele în zăpadă, ca să nu facă zgomot umblând, intră în curte.

Casele eraŭ ale unuĭ grec bogat, bătrân, care n'avea de cât o slugă, un beţiv slab şi pipernicit, pe care Simion l'ar fi trântit cu un pumn.

Ajuns la ferestrele ce daŭ în curte, scoase iataganul şi băgându'l între cercevele, smuci fereastra din locu-ĭ.

Se ridică şi sări în odae.

Nimic, nicĭ un zgomot nu se auzea. Scăpără cu cremenea şi văzu că se află într'un salonaş.

Dupe ce se uĭtă cu „ochiĭ luĭ de pisică în toate părţile ca să zărească, doar şi doar o vedea vre un scrin unde grecu işĭ ţinea paralele, trecu încet în odaia de alăturĭ... Ajuns înăuntru auzi sforăiturile puternice ce veneaŭ din fundul odăeĭ

Muzeul Digital al Românilor Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

unde era patul... Se apropie încet. Camera era luminată de o candelă ce ardea la icoană... Ajuns în dreptul patului dete la o parte revolverele ce erau puse la capătâiu, şi, cu o mişcare repede, deşteptă pe grec.

— Nicĭ o vorbă!... Ştiĭ cine sunt? zise Simion, care îşĭ luase jos barba, rămânând Simion Licinsky de maĭ 'nainte.

— Licinsky?! strigă înfricoşat grecu.

— El... Aĭ parale boerule... Aĭde, nu te maĭ codi.

— Cât vreĭ... Nu prea am multe.

— Scoală-te şi haĭde la casa cu banĭ.

Grecul se sculă tremurând şi, împins de mâna vânjoasă a luĭ Simion, trecu în odaia de alăturĭ.

Scoase cheile uneĭ casse de banĭ şi o deschise.

Intr'adevăr nu erau acolo de cât vre-o câte-va sute de francĭ.

— Prost lucru, îşĭ zise Simion... Ce-aĭ făcut paralele boerule?

— Tocmaĭ azĭ dimineaţă le-am trimis la Athena...

— Eĭ, dar priceputĭ negustorĭ sunteţĭ dumneavoastră Greciĭ. Faceţĭ parale în ţara Românească şi în loc să le cheltuiţĭ tot aicea ca să nu se piarză nimic din avutul ţărĭĭ, le trimiteţĭ în patrie ca să vă îmbogăţiţĭ neamurile... Apoĭ băgă baniĭ în geantă şi trecând în odaia de culcare

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

luă ceaṛşaful patuluĭ, îl spintecă în două şi legă cu el de pat pe grec.

— Să nu mişti, nicĭ să strigĭ, căcĭ e răŭ...

Eşi ca vêntul pe fereastră. Apoĭ, cu să nu se ştie pe unde a apucat-o, începu să fugă mergând cu spatele înainte şi făcând cotiturĭ.

Se întorsese la căruţă pe care o duse apoĭ lipovanuluĭ, de unde o împrumutase.

Când ajunse înapoĭ în Brăila se simţi bolnav. Dar, un om ca Licinsky nu ştia să bolească de când atuncĭ când boala l'ar fi coprins cu putere.

Pe seară eşi prin oraş de târgui de-ale caseĭ, încuind pe Anca în odae.

Nu ştia ce să facă. Ar fi voit să plece cu Anca din casa factoriţi. Eraŭ multe care îl sfătuiaŭ să facă asta. Lasă că'ĭ era teamă să nu se afle cu vremea că Costi Belcicof nu-ĭ de cât Simion Licinsky, dar maĭ era şi gelozia care'l împingea.

El la Anca ţinea maĭ mult de cât ţinuse la orĭ-ce femee. Pe Sara o uitase, căcĭ atâtă vreme se scurse de atuncĭ, şi prin atâtea trecuse!..

Se hotărî.

Chiar în seara aceia plecară cu trenu spre Galaţi. Acolo va trage la Antoşca, fostul tovarăş de temniţă care şedea la capătul stradeĭ Mavromolu şi căruia îĭ făcuse multe binefaceri de când scăpaseră amândoĭ.

— Anco ţiĭ tu la mine, o întrebă Simion când ajunseră în casa luĭ Antoşca.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Tu nu vezi Costi.. Merg după tine fără să cârtesc, fără să te întreb ceva..

Simion simţi că femeia aceasta îi poartă fericirea..

— Da, îşi zise el, de ce n'am acum parale multe.. zău de nu m'aşi lăsa de toate şi aşi începe o viaţă liniştită. Aşi pleca din ţară departe şi aşi trăi cu Anca..

Zilele de iarnă trecură liniştite şi fără nicî o întâmplare, petrecute cu banii ce Simion luase de la grec.

Antoşca ţinea la Simion mult şi mai cu seamă că în toată vremea, când Simion venea prin Galaţi, îi lăsa parale.

Anca era o fire veselă, sburdalnică care însenina sufletul înourat al lui Simion.

Neştiind lângă cine se află, urând din suflet pe Licinsky, de care, când i se pomenea, îi venea groază, vorbea adesea cu Simion de el blestemându-l cu îndârjire.

— Ce i-aî face tu Anco de l'aî avea în mână? o întrebă într'o seară Simion.

— Ia'şi scoate ochii Costi, şi i-aşi sfâşia inima bucăţică cu bucăţică... Să omoare păgânu atâţia oameni!..

— Păi bine, nu-i el de vină.. Când a văuzt că alţii vor să'l omoare a dat şi el..

— Ce-i ţii parte tâlharului?!

— Şi apoiu nu vezi. că de la ceî săracî nu

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ia?.. Ba a dat la unii. Zău dacă n'aşi vrea să daŭ cu ochii de el, îi zise Simion rîzând.

— Ba să te ferească Dumnezeŭ şopti închinându-se Anca şi'l coprinse în braţe.

Simion se cutremură.

Strînsoarea caldă a Ancăi îi făcea rĕŭ.. Care va să zică el era blăstemat şi urgisit atît de grozav de ea.. El, care o iubea atîta, n'avea în sufletul eĭ de cât ură. Ea nu'l iubea pe el tîlharul ci pe Costi Belcicof, omul cinstit...

Noaptea aceia n'a putut dormi. Gândurile îl frămîntaŭ îngrozitor.

Tot trecutul luĭ îi apăru: o melodie jalnică şi îngrozitoare. Văzu par'că printr'o perdea victimele sale, auzi blestemele lor îngrozitoare, simţi pe frunte sudoarea rece a morţiĭ...

Când se deşteptă a doua zi părea îmbătrînit cu zece anĭ, ochiĭ îi ereaŭ duşi în fundul capuluĭ, obrajiĭ sbârciţi şi tăbăciţi.

Simion se duse în urmă la Antoşca pe care'l găsi bând.

— Antoşca ce maĭ facĭ?

— Heĭ, maĭ îmĭ uit şi eŭ necazurile, îi răspunse acesta, apoiŭ, întinzându-i sticla, nu beĭ Simioane.

— Nu. Sunt supărat.

— Ce? Nu găseşti ceva nuoŭ? Banĭ maĭ aĭ; Anca e frumoasă. Ce maĭ vreĭ?

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Antoșca trebue să știi că până acuma n'am ținut la nicĭ o femeie ca la Anca.

— Eĭ și?

— Eĭ bine tocmaĭ ea mĕ desprețuește.

— Cine 'ți-a spus?

— Singură ea.

— Nu se poate.

— Nu înțelegĭ. Ea iubește pe Costi Belcicof și urăște de moarte pe Licinsky tâlharul.

— Ce 'ți pasă de asta. Nu'ĭ a ta?... Ce vreĭ maĭ mult. Petrece în pace și nu'ĭ spune că eștĭ tu Licinsky. Cine știe ce rĕŭ ți-o aduce nuĭce asta. Eŭ n'am maĭ fost la femeĭ din tinerețe. Le urăsc.

Simion tăcu.

Era întristat grozav.

Se așeza apoiŭ lângă Antoșca și zise acestuia:

— Antoșca, eŭ, când sunt supărat grozav, beaŭ. Altminterĭ nu 'mĭ maĭ place votca. Imĭ amintește lucrurĭ triste. Antoșca, dă-mĭ să beaŭ votcă multă. Trecĭ în pimniță și scoate multă... Trecĭ!...

Antoșca scoborî cu un urcior pe care'l aduse plin și'l așeză pe masă.

Simion turnă.

— Noroc Antoșca.

— Noroc și belșug.

— In sănătatea Ancăĭ.

— Când plecĭ Simioane?

Muzeul Digital al Românilor Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Dar ce? Ți s'a urît cu noĭ?...

— Ba, ferească sfîntu. Dar te 'ntreb căcĭ mĕ mir ca stăpânul codrilor și drumurilor să stea atîta vreme aci. Și apoiŭ și punga o să se golească.

— Om vedea. Ia maĭ toarnă.

Și Simion bău mult, bău mereŭ.

Cu cât golea paharele cu atît se însenina, veselia îĭ venea cu încetul, limba i se deslega maĭ mult.

Afară ploua tare și des de părea că se rupseră noriĭ.

Dupe ce golise urcioru împreună, Antoșca care nu putea să ție la beții, adormise grămadă jos pe scânduri. Simion însă era în toiu puteriĭ.

Trecu la Anca pe care o găsi dereticând.

— Unde fuseși Costi, îl întrebă ea.

— La Antoșca alăturĭ.

— S'a sculat.

— Ba, doarme iarăși.

— Ce urîtă vreme?... Ce te facĭ azĭ? Eși prin târg?

— Ce să eși. Stăm în casă.

— Costi, azĭ noapte vorbeam de Licinsky, știi tu istoria luĭ? zĕŭ, ce tare îmĭ place să ascult istorisindu-se tâlhăriile banditilor.

Simion se înoură puțin, apoiŭ; înveselindu-se de o dată, îĭ zise:

— A luĭ Simion n'o știŭ, dar ți-oĭ spune de

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ți-e pe plac alte două istorii ale unor tâlhari ai Dobrogiei mult mai îngrozitoare.

Apoiu, suindu-se în vârful patului și trăgând pe Anca lângă el, dupe ce o sărută și își potoli poftele, începu să povestească în șir, uitându-se din când în când la Anca, care se cutremură de groză ascultându-l...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

MOARTEA SULEIMII

Grecu, dupe ce se sculă a doua zi, se simţi şi maĭ mult robit de Suleima, care dormea încă.

Când fata se deşteptă din somnul produs de băuturile ce acesta îĭ turnase în bucate şi băutură, vĕzêndu-se desbrăcată şi alăturĭ de ea pe proprietar, începu a răgi ca o fiară întărîtată, a 'şĭ rupe frumosul eĭ păr negru.

Toată ziua plânse şi se văită.

Cât maĭ şedură la moşie, nu voia să mănânce nimica, de-abea o bucată de pâne lua, plângea şi cerea să-ĭ dea drumul.

Dar grecu, care se simţea şi maĭ înamorat de ea, n'ar fi făcut aceasta nicĭ o dată.

— Cum? tocmaĭ acum când era a luĭ? Nu, ferească dumnezeŭ!

Dupe ce sfârşi treburile, împreună cu bătrîna care era cu totul a luĭ şi numaĭ ea singură ştia toate câte se petrecuseră, plecară la Constantinopol unde şedea iarna.

Muzeul Digital al Românilor Romanesc
revistatransilvania.ro/mdrr

așa harnică și cinstită. De și era de 18 ani, dar prin mintea ei nu străbătuse nici un gând lumesc, își trecea viața lângă vatra părintească, ducându-se din când în când la satul din capătul pădurii, ca să târguească câte ceva.

Ali era mai svânturat. De și mai mic cu doi ani ca soru-sa dar îi plăcea tutunul, lipsea zile întregi de acasă și amăra cu nesupunere și fapte rele viața tatăluĭ sĕŭ.

Dar traiŭ lor totuși li se părea liniștit, nimic n'ul turbura, nimic nu le lipsea.

Intr'una din zile, Suleima se duse la târgul ce se făcea în fie-care Vineri la sat, ca să vîndă niște linguri.

In zadar așteptară fata întru târziŭ, nu venea și pace...

Tatăl Suleimii și cu Ali, cari rĕmaseră acasă, toată noaptea umblară ca nebunii, o căutară în toate părțile, o strigară prin pădure, nimic și iar nimic!...

— Alah! se văita bătrînul, aibi milă, unde mi-e copila?!

— Suleima!... striga din puterea plămânilor Ali în mijlocul tăcerii ce domnea în pădure, dar ecoul rĕspundea:

— Suleima! Suleima!...

De-abia crăpă de ziuă și intrară în târgul satului și întrebară în dreapta și stânga dar nimeni

Muzeul Digital al Românului-Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

nu le putea da nicĭ o lămurire. Nimenĭ aproape nu cunoştea pe Suleima.

Bătrînul era desperat.

Ce se făcuse fata luĭ?

Unde dispăruse ea, care nu zobovea nică-erĭ?..

Şi iar, împreună cu Ali, căutaŭ şi răscoleaŭ pădurea.

Toată ziua aŭ umblat, aŭ căutat prin stufişele cele maĭ întunecoase, aŭ răscolit tot ce aŭ întâlnit în cale.

— Ali, unde e sora-ta?

— Tată, ce s'o fi făcut Suleima?

Şi amândoĭ, neputându-şĭ da nicĭ un răspuns, se uitaŭ năucĭ unul la altul şi plângând cu hohot se îmbrăţişaŭ.

— Alah! Alah!... se văita bătrînul... Tocmaĭ acum la bătrîneţe trebue să am necazurĭ şi durere... Acum să'mĭ facă ea ruşine!

Începuse să bănuiască ceva bătrînul.

— Negreşit, începu să'şĭ zică el, a fugit cu cine-va. Altminterĭ?

Dar tot singur, par'că remuşcat de ceea ce rostise, ştiind purtarea şi nevinovăţia feciorelnică a ficeĭ sale Suleima, care crescuse subt ochiĭ sĕĭ, zicea:

— Nu, nu!... Dar atuncĭ?...

Şi zilele trecură repezĭ, triste şi pline de jale şi durere pentru amêndoĭ.

. . . . . .

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Ce se făcuse Suleima care se dusese la târg ca să vânză niște lucruri?

Gătită cum era părea mult mai frumoasă.

Proprietarul satului era un grec bătrân, care ședea mai mult în Constantinopol și numai în vremea secerișului venea aci la moșia lui.

Din întîmplare era și el în târg când Suleima, frumoasa fată, era cu linguri și alte lucruri de lemn, pe cari le vindea.

Grecu se apropie de ea, o întrebă a cui e și apoiu, cu niște ochi de hienă setoasă, îi spuse să-i aducă acasă tot ce are că i-le va cumpăra.

Suleima, nevinovată cum era, se duse la casa proprietarului care, îndată ce o văzu, îi luă coșu din mână și târând-o dupe el o duse într'un salon, unde începu să'i spue vorbe de dragoste.

Dar zadarnice fură silințele lui să o momească, căci cu nici un preț fata nu vrea să se lase pe placu poftelor lui. Plângea amar, cerea să'i dea drumul acasă căci o așteaptă tat'-său.

— Nu. Dacă nu vrei cu voie atunci mi-i fi amantă cu de-a sila... De ce nu te gândești că o să ai de toate, bani, haine, tot ce ți-o cere inima.

— Lasă-mă, efendi, lasă-mă, șoptea rugându-se copila.

Dar grecu îndârjit, nu putea să mai dea drumul unei fete așa frumoase.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Oare tigru fometos se înduplecă de ruga girafelor tinere când le prinde ?..

Negreșit că nu.

— Lasă că te veĭ îndupleca tu ĭĭ zise el și, încuind-o în odae, plecă.

Pe seară tocmaĭ i se aduse bucate bine gătite Suleimiĭ ca să mănânce. Dar zadarnic fură toate vorbele de ispită ce i le spunea o bătrînă ce venise în odae, fata plângea amar rugându-se să o lase să plece.

— Proastă, ce eștĭ! De ce nu te gândeștĭ că stăpânul nostru o să te înavuțească... o să trăeștĭ aci ca o sultană... Acolo în bordeiul vostru ereaĭ o desculță, o ticăloasă, aci o să domnești, o să ne poruncești nouă.

— Nu, dațĭ-mĭ drumul să mĕ duc la tața.

— Dacă eĭ fi de treabă aducem și pe tat'tĕu aci așa că o să stațĭ împreună.

Dar toate vorbele se pierdeaŭ în vînt, fata era nestrămutată.

Bătrîna puse pe masă tava cu mâncărĭ și eși afară.

Noaptea se lăsa cu încetul.

Suleima se sfâșia de durere.

Simțea o sete nebună și luând apa ce i-o adusese pe tavă, sorbi cu sete.

Nu trecu mult și simțĭ că o lene dulce o coprinde, un fel de plăcere necunoscută eĭ ĭĭ străbătu prin toate vinele, ochiĭ ĭĭ se moloșeaŭ, ĭĭ

Muzeul Digital al Românilor Bucovineni
revistatransilvania.ro/mdrr

lăcrimaŭ, pieptul îĭ se bătea sub furia unor patimĭ cĭudate, nişte pofte aprinse o înlănţuiaŭ şi fără să ştie de ce, îĭ venea să se întinză mereŭ de părea că şi oasele i se deslipise din locu-le.

Cu cât trece vremea poftele i se măreaŭ, ochiĭ şi obrajiĭ îĭ ardeaŭ maĭ tare, gândurile şi le simţea maĭ turburate.

Cercă să se scoale: zadarnic, lenea o coprinsese de tot, nu maĭ putea face nicĭ o mişcare...

Nu trecu mult şi uşa se deschise încetişor.

In pragu uşeĭ aparu figura searbădă şi aprinsă de pofte a proprietaruluĭ.

Se apropie în vîrful degetelor de pat şi văzênd pe Suleima care părea adormită, îşĭ zise, frecându-şĭ mânele de veselie:

— In sfârşit şĭ-a făcut efect *haşişu* pus în mâncărĭ şi băuturĭ!... Doarme, doarme dusă.

Apoiŭ, întocmaĭ ca un vampir care se apropie de victimă să-ĭ sugă sângele, se aplecă nesăţios asupră-ĭ, începu a-ĭ desbrăca câte una hainele. In odae nu lumina de cât flacăra uneĭ candele ce îşĭ resfrângea lumina eĭ albastră pe trupul de marmură al Suleimeĭ.

Era noapte adâncă afară!... Nimenĭ nu ştia ce se întîmplă în acest moment în odaia proprietaruluĭ, nicĭ un ochiŭ, afară de al greculuĭ setos şi pătimaş, nu zărea, desfătându-se, corpul umed şi plin de farmece al Suleimeĭ.

— Ce comoară, îşĭ zise el, apropriindu-se din

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ce în ce de ea! . . . . . .

. . . . . .

Ali se făcu mai de treabă de când nenorocirea îi isbise. Stetea pe lângă tată-sĕŭ, care se bolnăvise greŭ, îl îngrijea, muncea tot mereŭ și 'i da ajutoare.

Intr'una din zile bătrînuluĭ îĭ fu rĕŭ de tot.

— Oh! Ali, zise el, voiŭ muri și n'o să maĭ vĕd pe Suleima!... Blestemata ea mi-a scurtat viața!...

— N'o urgisi tată... Poate că nu-ĭ ea de vină!... Și apoiŭ Alah e bun, poartă el de grije tuturor...

— Așĭ!...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdr

BANDITUL DELLI-ALI

O să-ţĭ povestesc, Anco, viaţa şi tâlhăriile banditilor adevĕraţĭ, aĭ acelora carĭ omoraŭ fară să cruţe, carĭ ucideaŭ pentru un franc chiar. Atuncĭ veĭ vedea că Simion Licinsky nu este tocmaĭ un tâlhar aşa de groaznic, cum tu îl crezĭ şi'l urăştĭ atâta.

Nu, nu e nimic pe lângă ce aŭ fost alţiĭ ca Delli-Ali, Pett-Ibraim, Pârlicĭ şi Sterea, a căror viaţă şi fapte ţi-oĭ povesti acuma.

In pădurea Delli-Orman, care este la hotaru Dobrogieĭ şi Bulgarieĭ, sta un turc bătrân, lingurar, om cinstit şi harnic împreună cu nevasta şi doĭ copiĭ un băiat şi o fată. Pe băiat îl chema Ali iar pe fată Suleima.

Nu cred să fi fost prin partea loculuĭ o frumuseţe de femeie maĭ mare ca Suleima.

Inaltă ca o căprioară, cu ochiĭ aprinşĭ şi negriĭ, părul eĭ lung de atingea călcâele, era par'că o minune cerească lăsată pe pământ ca să ispitească pe oamenĭ. Şi nicĭ că era fată aşa blândă.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Nimenĭ nu știa despre răpirea Suleimiĭ.

Tatăl fetiĭ se simțea din ce în ce maĭ bolnav.. Iarna se apropia și cu venirea eĭ și sfârșitul luĭ par'că sosea...

Intr'una din zile, când se simți fără puterĭ, când vedea bine că moartea este la uş̦e, chemă pe Ali maĭ aproape și cu glasul sfârșit începu să-ĭ zică:

— Ali, vezĭ că eŭ o să mor... Nu maĭ am de trăit poate nicĭ până la noapte... Simt bine că mĕ sfârșesc... Uite colea... am un nod care mĕ înnecă... Toată pricina este pierderea Suleimiĭ... Simt bine că ea trăește, dar unde?... Trebue să fi găsit unul care să o fi smintit... Ea nu știa nimic de-ale lumeĭ... Ah! mi-a rupt viața de când a plecat... Ce fericit eram uĭtându-mĕ în ochiĭ eĭ, câte huriĭ nu găseam între voĭ, copiiĭ meĭ!... Alah m'a blestemat rĕŭ, fie binecuvêntat numele luĭ... Cine știe cu ce i-am greșit... Tu Ali, te jur pe numele luĭ Alah, aĭ să cauțĭ pe blestematu care a răpit pa Suleima... Săĭ omorĭ cu mânele tale cum eĭ aŭ omorît pe tatăl-tĕŭ... Mĕ înțelegĭ... Ah! mi se întunecă privirea... Mintea mi se turbură!... Nu maĭ pot vorbi... Mor!...

Și întinzându-se, bătrînul muri!...

Ali era disperat.

A doua zi îngropă pe bătrînul sĕŭ tată într'o groapă ce ĭ-o săpă în mijlocul pădurii.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Era singur acum, fără nicĭ un suflet care să'l ajute, să'l mângâe!...

In sufletul sĕŭ se înrădăcinase o ură grozavă contra surorei sale care fusese cauza morţeĭ tatăluĭ sĕŭ.

— Ea negreşit trebue să fi fugit cu cine-va mizerabila!... Şi ce sfântă se părea!... Par'că nicĭ că privea pe un bărbat în faţă!... Da, ea a fost pricina morţeĭ tatiĭ. Bietu bătrîn!..

Şi fără să ştie de ce se simţea coprins de o ură nespusă asupra lumeĭ întregĭ şi o scârbă grozavă!... De ar fi avut putere ar fi lovit dintr'o singură lovitură pe toţĭ...

— Da, zicea el, de ce toată lumea n'are un singur cap pe care să'l retez dintr'o singură lovitură şi în care să'mĭ fie şi viaţa mea!...

Iarna trecu înceată şi greoaie.

Multe nopţĭ le petrecea în nedormire. Se simţea trezit de o dată din somn; sguduit par'că de nişte mânĭ nodoroase care ĭĭ tăiaŭ răsuflarea şi un glas spart şi cobitor ĭĭ striga:

— Ea, Suleima, este ucigaşa tatăluĭ tĕŭ!... Ea e criminala, căcĭ din pricina eĭ a murit bătrînul.

Şi în momentele acelea ochiĭ ĭĭ se umpleaŭ de lacrimĭ, o mânie oarbă îl coprindea.

Pe primăvără, ne maĭ putând sta în locurile acestea carĭ îl îngrozeaŭ, se hotărî a se învoi cu un căpitan de corabie spre a sluji ca marinar.

Intr'adevĕr, dupe ce căută vre-o două zile, găsi

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

tocmaĭ un vas încărcat cu grîŭ care pleca spre Constantinopole.

Dupe vre-o două treĭ zile de călătorie ajunseră în capitala Turcieĭ, începu par'că să'şĭ uite durerile. Lumea cea nespus de multă, feluritele lucrurĭ şi minunăţiĭ ce întîmpina la fie-ce pas 'ĭ maĭ goniră uritu puţin.

Intr'una din zile, pe când curăţa vasul, zări în depărtare o luntre mânată de doĭ arnăuţĭ iar în fund, trântită pe saltea o femee tînără. Fără a'şĭ da seama de ce se cutremură de o dată.

— Suleima! strigă el!...

Şi ca nebun, lăsă mătura din mână, îşĭ puse şapca în cap, sări într'o luntre şi începu să urmărească în largu măriĭ luntrea.

Dupe maĭ bine de o jămătate de ceas luntrea apucă la dreapta portuluĭ celuĭ noŭ înfundându-se în părţile Galateĭ, apoĭ se opri.

Ali trase şi el luntrea la ţĕrm şi începu din depărtare a urmări pe ceĭ carĭ se daseră din luntre.

— Suleima, ea, chiar ea este!... Mersul eĭ legănat şi aplecat spre dreapta; părul eĭ des şi lung! A, în sfîrşit o să'şĭ ispăsească păcatu, ticăloasa!...

Ceĭ treĭ din luntre se opriră în faţa uneĭ case marĭ şi elegante.

Sunară clopotul şi deschizându-li-se poarta, intrară înăuntru.

Ali, mugind de mânie, se uita lung spre casă.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Cum să facă el ca să'ĭ vorbească, ca să se întâlnească cu ea?... Innăuntru îĭ era cu neputință să pătrundă... Dar atuncĭ?...

Se întoarse spre vas trist și gânditor.

— Așa dar tot eraŭ adevĕrate cele ce cugetam eŭ!... A fugit cu cine știe cine... Dar cu cine să fi fugit ea?

De o dată, ca un fulger de lumină, îĭ străbătu mintea:

— Cu el trebue, cine alt are case așa marĭ aci... cu proprietaru, ghiauru de grec!...

Se duse la un marinar care știa carte și'l rugă să scrie următoarele:

«*Suleima,*

«Sunt aci. Trebue cu orĭ-ce preț să vorbim «astă-seară... Te aștept în grădina caselor tale «la miezu nopțiĭ. Fă tot ca să ne vedem.

Ali.»

Apoiŭ, luând scrisoarea și punând-o într'un plic o pecetlui și plecă spre casa în care o vĕzuse intrând.

Ajuns la poartă bătu cu putere.

— Acasă este Efendi? întrebă el pe un arnăut ceĭ eși înainte.

— Nu. Dar ce vreĭ?

— Am o scrisoare saŭ pentru d-luĭ saŭ pentru frumoasa Suleima. Dă-i-o chiar acum. Este din Dobrogia...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Arnăutul, când auzi de Dobrogea se liniști din înfuriat ce era și luând scrisoarea plecă cu ea.

La miezu nopții Ali sărise zidul înalt ce înconjura grădina și cu mâna pe un cuțit tăios aștepta în tăcere nerăbdător.

De o dată, frunzele sunară, iar crăcile se deteră la o parte.

— Ali, frate!... se auzi cu glas duios de femee și Suleima se repezi spre Ali, care, îndată ce o prinse în brațe îi înfipse pînă în plăsele cuțitu ce ținea în mână.

— Morî, mizerabilo, ce ți-aï lăsat pe tată-tèu pentru un ghiaur!... Morî de mâna aceluia pe care Alah l'a urgisit să-ți fie frate!... Morî, căcî aï meritat moartea... Tu aï ucis pe bătrînul meŭ tată!...

— Ali, frate, ce aï făcut, strigă Suleima căzând pe ĭarbă... Sunt nevinovată!... Nu's eŭ de vină... Nu...

— Cum, răcni Ali, nu eștî tu de vină? Dar atuncî?...

— El, ghiauru, m'a furat de la târg!... Alah mi-e martor!... Dar maĭ bine aĭ făcut că m'aĭ ucis... Prea mi-era viața îngrozitoare!... Așa cel puțin mor de mâna ta frate Ali!... Ali!... cât vĕ doream!.. Câte nopți n'am plâns dupe voĭ, dupe bătrînul meŭ tată la care țineam atât!... Azĭ, când ți-am primit scrisoarea, am mulțumit profetuluĭ că se

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

îndură de mine. Credeam că voiŭ scăpa de aci şi voiŭ fi iarăşĭ a voastră!... Dar acum, când bătrînul meŭ tată a murit, maĭ bine e că m'aĭ ucis frate... Merg la dênsul!... Oh! nu mĕ blestema, ţi-o jur că nu's vinovată. Nu... Dă'mĭ mânele să le ud cu lacrimile mele!... mĕ înnec!... Ah!... Adio, frate Ali... Mor!...

Şi Suleima se sfârşi în braţele luĭ Ali, care năuc, cu ochiĭ eşiţĭ din orbite, privea ca îndobitocit la soru-sa pe care o ucisese!...

În capătul grădiniĭ se auziaŭ glasurĭ venind spre eĭ.

Ali se aplecă spre ea, o sărută şi plângând zise:

— Iartă-mĕ Suleima, fecioară nevinovată!.. Pe Alah şi pe viul şi unicul sĕŭ profet ţi-o jur că te voiŭ rĕsbuna!

Şi sărutând-o încă o dată săriĭ în grabă zidurile...

Se reîntoarse aproape de dimineaţă la vas, care tocmaĭ pleca înapoĭ spre Dobrogea.

Ajuns, merse la groapa tatăluĭ sĕŭ şi plânse amar ceasurĭ întregĭ.

— Ah!... am să'mĭ răsbun eŭ, toate durerile mele...

Se hotărîse...

Avea să'şĭ înnece în sânge toate suferinţele sale.

— Da, sânge mult îmĭ trebue ca să mĕ po-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

tolesc!... Sânge nevinovat am vărsat şi prin sânge voiŭ şterge păcatu.

Apoiŭ, chiar de a doua zi, se uni cu alţi trei turcĭ pe carĭ îĭ cunoştea de copil şi fuseseră prietenĭ buniĭ, învoindu-se câteşi patru pe viaţa lor şi pe Alah ca să nu se părăsească unul pe altu, ci să jefuiască împreună pe orĭ-cine le-o eşi în cale împărţind frăţeşte cele furate.

Rĕsbunarea luĭ Ali trebuia să înceapă.

Chiar în primăvara aceia grecu venise în Dobrogia la moşie.

Fără a şti cine omorîse pe Suleima, el o găsise chiar în noaptea aceia rece, fără viaţă, în mijlocul grădiniĭ.

In Turcia ar fi fost zadarnic să se mai anunţe poliţia de aşa ceva: era tot una. Poliţia era atât de proastă şi rĕŭ organisată că tot nu făcea nimica.

Ali auzind că proprietaru, s'a întors, se hotărî să înceapă cu dînsul.

Chemându-şi soţiĭ le zise:

— Tovarăşilor, gătiţi-vĕ, căcĭ la noapte avem mult de lucru, dar şi ceva bun.

— Ce anume?

— Mergem la grecu, proprietarul.

— Dar bine, arnăuţiĭ luĭ îĭ uiţi?

— N'avem nicĭ o grije. Am aflat că eĭ în fie-care noapte se adună cu toţiĭ de joacă cărţi şi beaŭ cafele jos în odaia bucătaruluĭ. Noĭ tre-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

bue să intrăm pre din dos și să mergem în aripa dreaptă unde doarme grecu.

— La câte ceasuri.

— Pân' pe la 10 trebue să ne întâlnim în spatele pădurii, lângă cișmeaua Ursului.

Dupe ce se sfătuiră cu toții, Ali, își ascuți bine acelaș cuțit cu care omorîse pe soru-sa și luă o mână de ardeiŭ roșu pisat mărunt.

Seara pe la 10 ceasuri, mergând încetinel se întâlniră cu toții la spatele caselor.

— Soliman!

— Aci, rĕspunse un glas și un turc se apropie.

— Bine.

— Murad!

— Iată-mĕ.

— Selim!

— Și eŭ sunt.

— Atunci, dacă suntem cu toții aicea să mergem. Tăcere și iar tăcere. Am aflat odineauri că greculuĭ iar fi venit niște banĭ din Tulcea. Haidem copiĭ.

Săriră încetinel zidurile. Apoiŭ, luând-o printr'o alee îngustă ajunseră la niște ferestre micĭ ce dedeaŭ într'o sală întunecoasă. Cu o lovitură de pumn, Ali scoase din țâțâne ferestruia, apoiŭ sări înnăuntru și dupe el și ceĭ-alțĭ.

— Încet. Asta e sala care duce în odaia luĭ de dormit... Călcați în vîrful degetelor.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Dupe un mers de vre-o cinci-zeci de paşi ajunseră în dreptul unei uşi prin crăpăturile căreia se vedea lumină.

— Aci e? întrebă unul din ei.

— Aci.

Ali, dintr'o săritură fu în mijlocul odăii.

Proprietaru citea la lumina unei lumînări. Auzind uşa deschizându-se se întoarse speriat.

— Să nu strigi, răcni Ali, că nu ţi-e bine.

— Ce vrei, strigă grecu tremurând.

— Bani.

— N'am.

— Lasă că-i vei da tu de nevoe, apoiu chemând la el pe ceilalţi tovarăşi ce rămaseseră afară le zise :

— Pe el băeţi, legaţi-l cobză.

— Pe el, îşi ziseră câteşti şi trei şi într'un minut îl legară cu nişte frînghii groase.

— Daï bani ghiaure? îi zise Ali.

— N'am.

— Ţine atunci, şi scoţând cuţitul îi făcu o crestătură în lungu obrazului. Apoiu scoase o mână de ardeiu pisat şi desfăcând buzele crestăturei îi turnă înnăuntru.

Grecu se sbătea de durere şi începu să ţipe.

— Băgaţi-i o basma 'n gură, porunci Ali.

Apoiu venind spre grec îl întrebă dacă dă bani.

Grecu făcu din cap că da.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Deslegați-l și lăsați-l să ne arate unde-ĭ ține.

Proprietarul se sculă și trecu, ținut de mânĭ, în odaia de alăturĭ unde deschise un dulap ascuns în zid.

— Na, zise el cu mâhnire, dându-le un săculeț plin cu lirele ce i le trimesese din Tulcea.

— Pe el acum. Am altă socoteală. Legați'l iar copiĭ și duceți'l la locu luĭ.

Grecu fu deslegat și cu gura astupată și trântit pe patul din odaia de dormit.

— Cunoștĭ pe Suleima ticălosule, întrebă Ali?

Ochiĭ greculuĭ se umplură de foc și se cutremură de o dată.

— Da, o cunoștĭ, văd eŭ... Eĭ bine liftă spurcată, ți-a venit acum veleatu... Eŭ sunt fratele eĭ... Aĭ răpit'o, ți-aĭ rîs de ea, n'aĭ avut milă de jalea și bocetele eĭ, aĭ omorît un bătrîn neputincios, care s'a sfîrșit de doru feteĭ.

Apoiŭ luă cuțitul și zise plin de jale și cu ochiĭ înnecați în lacrimĭ:

— Vezĭ, ghiaur spurcat, cuțitu ăsta?... Cu el am omorît eŭ pe Suleima în grădina casiĭ tale din Constantinopol. Am omorît-o neștiind că tu eștĭ vinovatul. Acum tot cu cuțitu ăsta ți-oĭ tăia zilele.

Apoiŭ îl desbrăcă de haine și Ali cu sete începu a-ĭ face crestăturĭ pe corp și a băga ardeiŭ pisat în ele.

Muzeul Digital al Românului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Grecu se sbătea cumplit!... Nu putea să strige dar ochiĭ-ĭ eşiseră afară, mânele şi le stringea de durere de păreaŭ că vor a se rupe. Sîngele ĭĭ gâlgăia în valurĭ marĭ din tot trupul, umplând albeaţa cearciafuluĭ de pete marĭ roşiĭ.

Dupe ce Ali privi ca la un sfert de ceas la el, desfătându-se cum se sbătea, zise celor-alţĭ:

— Haĭ acum să mergem... Am sfârşit cu bine ceea-ce trebuia: banĭ avem, rĕsbunarea am făcut'o. Chiar aşa a puruncit Alah!...

Apoiŭ luând cuţitul îl vîrî în beregata greculuĭ...

Eşiră afară în tăcere.

Nimic nu mişca, de cât frunzele bătute de vênt...

— Dar bine'l maĭ păzesc arnăuţiĭ, zise unul dintre turcĭ.

— Zĕŭ aşa, respunseră alţiĭ rêzînd.

Săriră zidul şi cu toţiĭ merseră la bordeiul luĭ Selim unde se sfătuiră ce să facă.

— Să ne despărţim şi mâne să fim la bordeiul din pădure unde şedeam noĭ, zise Ali.

— Prea bine.

Apoiŭ împărţiră frăţeşte lirele greculuĭ.

De a doua zi Ali işĭ constituise banda. Pre lângă aceştia maĭ se învoi cu alţĭ vre-o zece şi prădările şi omorurile începură să curgă cu droaia.

Mai cu seamă pe grecĭ ĭĭ ura foc.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Lumea, speriată de urgia acestuĭ bandit îl botează Delli-Ali, ceea-ce însamnă Ali-nebunul. Aşa eraŭ de fără hotar crimele luĭ.

Şi nicĭ o dată nu s'a dat înnapoĭ de la vre-o faptă, înnaintea uneĭ oştirĭ întregĭ chiar n'ar fi fugit.

Era în vinele luĭ sânge drăcesc nu de om.

Dar, vezĭ, cu toate astea, avea şi el rău luĭ: fără să ştiĭ de ce, purta teamă şi respect ofiţerilor românĭ.

Şi tocmaĭ din pricina lor i s'a tras şi luĭ moartea.

Într'una din zilele luĭ Octombrie, mergea fluerând pe drumul ce duce de la Constanţa la Mamaia. Trebuia să se întîlnească acolo cu un tovarăş care îĭ aducea veştĭ din Tulcea, unde era să facă o călcare nuoă.

Pe la jumĕtatea drumuluĭ tocmaĭ începe să dea o ploae măruntă şi deasă de toamnă.

El îşĭ îndesă capul în glugă şi mergea mereŭ.

La cotitura drumuluĭ, tocmaĭ lângă fîntîna cu treĭ fagĭ, se întîlni cu o căruţă mînată de un om.

— Stăĭ, strigă el, punîndu-se de-a curmezişul căruţiĭ.

Omul ce se afla în căruţă scoase capu din glugă şi Ali vĕdu atuncĭ chipiul de căpitan al ofiţeruluĭ.

— Iertaţi-mă, domnule căpitan, credeam că

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

e altă marfă... D-ta poci trece înainte. N'avem nimica amândoi.

— Dar cine eşti ?

— Eŭ sunt acĭ Delli-Ali.

La aceste vorbe ofiţerul se cutremură...

El tocmaĭ venea de la Constanţa unde fusese să se sfătuiască asupra mĕsurilor ce sunt de luat ca tâlharul să fie prins... Şi acum ĭată'l singur în mânele tâlharuluĭ.

— Ce vreĭ cu mine Delli-Ali ?.. Banĭ n'am.

— Nicĭ că ţĭ-aşĭ lua chiar de aĭ vrea să'mĭ daĭ. Am destuĭ ca să-ţĭ daŭ şi d-tale... Unde te ducĭ ?

— Trec prin Mamaia.

— Ha !.. Tocmaĭ bine... Negreşit că aĭ să tragĭ la Ianе morarul din sat ?..

— Poate.

— Te rog eŭ d-le căpitan.

— Atuncĭ trec pe la el. Dar de ce ?

— Să-ĭ spuĭ că Delli-Ali a zis ca să-mĭ pregătească calul arăbesc, cel negru, care la cumpărat acum un an din Odesa.

Am să trec diseară pe acolo să-l iaŭ...

— Bine ĭ-oĭ spune.

Apoĭ căpitanul dădu bună ziua luĭ Ali şi plecă mulţumit că a scăpat teafăr din mâna tâlharuluĭ

Ajungênd la Mamaia chemă pe Ianе, şi-ĭ spuse Muzeul Digital al Românilor Bănăţeni
revistatransilvania.ro/mdrr luĭ Ali. Acesta se sfătui cu ofiţerul ce e

de făcut ca să omoare tâlharul, cu tóte că eĭ nu credeaŭ că are să vie... Ofiţerul, care era un trăgaciŭ minunat ceru o puşcă şi se sui în podul caselor care da spre drum.

— Când va veni tâlharul să spargeţĭ un clondir ca să ştiŭ.

Nu trecu mult şi cam spre înserat ĭată că Delli-Ali ajunge la moară şi chemă pe un băiat de acolo.

— Heĭ băete.

— Ce e ?..

— Du-te şi 'mĭ ado-mĭ niţel tutun.

Băiatu se uită lung la Delli-Ali şi-l zări din întîmplare cum 'şĭ desfăşura mantaua în care era înfăşurat douĕ iatagane.

Numaĭ de cât intră în casă şi trânti un clondir care făcu sgomot.

Căpitanul din podul caseĭ văzuse pe Delli-Ali şi, dintr'o singură lovitură îl trînti la pământ.

Când se apropiară de el, tâlharul maĭ gemea încă...

— Cine m'a împuşcat? întrebă Ali... Apoĭ ca şi cum şi-ar fi adus aminte, zise:

— Trebue să fie ofiţerul căcĭ prea a fost trăgaciŭ bun.... Sîngele îĭ eşa pe gură în valurĭ.. Se sbătu şi murind, zise:

— Alah !.. aĭ văzut că am răsbunat moartea tatĭ !...

Vestea morţiĭ luĭ Delli-Ali se răspândi în tótă

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Dobrogea. Lumea de prin satele vecine venea nebună să vază pe tâlharul mort.

Ceĭ alţĭ tovarăşĭ, rămânênd fără căpitan se descurajară, îşĭ pierdură tăria şi voinicia şi certurile începură între eĭ. In vremea asta era prefect d. Opreanu, un om cu mintea ascuţită...

Luă toate măsurile pentru prinderea bandeĭ şi într'una din zile îĭ găsiră pe toţĭ în bordeiul din pădurea Delli-Osman, beţĭ morţĭ. Iĭ legă ţeapăn şi ca pe nişte vite îĭ aduse la Tulcea. Era o bucurie în tot ţinutul când se auzi de aceasta. Fură judecaţĭ şi trimişĭ la muncă silnică pe viaţă...

Iată Anco, care fuse viaţa şi sfârşitu luĭ Deli-Ali...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

PRĂDAREA D-NEI HARALAŞCA

Când Simion isprăvi cu istorisirea, veselia dintr'un început îĭ trecuse, aceleaşĭ gânduri negre de maĭ 'nainte îĭ coprinsese sufletul...

Anca, privindu-l cu drag, îl coprinse în braţe zicându-ĭ :

— Cât de bine ştiĭ să istoriseşti Costi!.. Par'că aĭ fi fost cu acel tîlhar, aşa cunoştĭ pe de rost lucrurile... Când oĭ maĭ fi cu voe bună să 'mĭ spuĭ şi istoria luĭ Sterea despre care am auzit şi eŭ că a fost grozav de rĕŭ. Mi-o spuĭ ?

— Ţi-oĭ spune-o mâne, zise Simion, apoiŭ eşi afară.

Antoşca era încă culcat pe scândurĭ, beat mort.

Simion rîse vĕzindu-l, apoĭ, trecu în curte, merse spre fundul easelor şi într'o magazie mică se spălă cu nişte apă pe cap şi din părul negru ce avea se schimbă în galben iarăşĭ Simion Licinsky tîlharul.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Apoĭ își mai șterse revolverele și iataganul, încărcă carabina.

Se gândi unde să plece?

O luă pe drumul Isacceĭ ca să meargă pe urmă la viile din Sarica.

Toată ziua merse. Tocmaĭ înoptat ajunse la un turc care era aproape de mânăstirea Cocoșu și la care găsduise tot-d'auna de câte orĭ trecea prin locurile acelea.

Noaptea dormi la el, ĭar a doua zi se îndreptă spre via luĭ Haralașca Nicolaef pe care Simion îl ucisese chiar în vie fiind-că îl denunțase poliției.

Știa că la vie trebue să se găsească nevasta luĭ Haralașca.

Intră fără nicĭ o teamă înăuntru și ajunse în ĭatacul de dormit, unde o găsi îmbrăcându-se.

— Mĕ cunoștĭ, ĭĭ zise el scurt.

— Licinsky, strigă ea de o dată.

— Eŭ... Ceva banĭ?...

— Și acum îmĭ maĭ ceĭ, dupe ce mi-aĭ ucis bărbatul și m'aĭ lăsat pe drumurĭ?...

— L'am omorît fără voe, crede-mĕ... M'am căit amar... Dar, ce staŭ eŭ de vorbă... Iți cer parale fiind-că le-am isprăvit pe ale mele. Trebue să aĭ.

— Am, dar gândește-te că sunt săracă și eŭ... Apoĭ am copiĭ.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Nu'mĭ maĭ spune. Nu'mĭ pasă de vorbe de astea... Scoate. Cât aĭ ?

— Două miĭ de francĭ.

— Apoiŭ dă'mĭ o mie... Să nu zicĭ că nu's om de treabă.

— Nu pot, fiind-că am de plătit datoriĭ.

— Nicĭ opt sute ?

Nevasta luĭ Haralaşca ştiind cu cine are a face nu maĭ zise nimica ci scoase dintr'un scrin opt hârtiĭ de câte o sută.

Licinsky le luă apoiŭ iĭ zise cu un glas înţepat :

— Ascultă-mĕ !... Vreĭ să trăeştĭ ?

— Dar de ce ?

— Dacă vreĭ, să te ferească D-zeŭ ca să spuĭ cuĭ-va ceva despre asta... M'aĭ înţeles ?...

— Bine.

— Acum am sfirşit amândoĭ. Nu te maĭ calc nicĭ o dată. Atât a fost. Numaĭ să fiĭ de înţeles şi să nu vorbeştĭ nimăruĭ despre asta... Altminterĭ de...

Apoiŭ Licinsky eşi afară îndreptându-se spre Galaţĭ.

Ajungând găsi pe Anca neliniştită.

— Unde aĭ lipsit atîta Costi, îl întrebă ea.

— Ia, cu niştе prietenĭ prin oraş.

— Vaĭ, cât eream de neliniştită... Mi se părea că nu te veĭ maĭ reîntoarce !...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Copilării. De ce teama asta? Tu nu vezi cât mi-eşti de dragă?

— Ba da.

— Atunci?

— Da, nici eŭ nu ştiŭ.

Simion sărutând-o întrebă.

— Antoşca aci este?

— Nu.

— Lipseşte de mult?

— Aproape de când aĭ plecat şi tu.

— A fost cine-va pe aci.

— A bătut, pare-mi-se, cineva în uşa din faţă dar nici că am privit cine e. Nu mi-aĭ poruncit tu aşa?

— Cine să fi fost?

— Antoşca n'avea ce bate. El are cheia...

— Anco, aĭ ceva gata de mâncare?

— N'am, dar om face.

— Fă puiule, căci am o foame de lup.

Anca desmerdată de Simion fugi în pimniţă unde gătia bucatele.

Simion trecu în odaia luĭ Antoşca şi găsi încă un clodir cu votcă.

Cu privirea posomorîtă şi nervos peste fire, luă clondirul şi începu a bea neîncetat.

Dupe ce isprăvi toată ţuica se duse alăturĭ în odaea lor tocmaĭ când Anca aducea de mâncare.

Mîncă repede fără să vorbească ceva.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Ce aĭ Costi de te-aĭ înorat, întrebă Anca cu sfială.

— Eĭ, ca tot omul, gânduriĭ!...

— Dar bine, nicĭ când eştĭ lîngă mine nu te lasă.

— Aşĭ, mĕ chinuesc maĭ greŭ atuncĭ.

— De ce?

— Da, ştiŭ eŭ.

Anca îl coprinse în braţe.

La atingerea trupuluĭ eĭ cald şi fraget Simion se simţi reînviat.

Puterĭ nuoĭ îĭ veniră şi nouriĭ ce-ĭ acopereaŭ gândirea se împrăştiară de odată.

O strînse cu putere în braţe de-ĭ trosniră oasele, apoiŭ o luă binişor, o duse pe patul care îĭ poftea în sînul luĭ şi începu să o sărute netezindu-ĭ cu mâna păru eĭ lung...

Anca îl trase spre pieptul eĭ, îl sărută cu furie, îĭ sugea cu buzele eĭ roşiĭ şi cărnoase ca douĕ cireşĭ jupuite. Era atât de pătimaşe şi ispititoare privirea fetiĭ, că nicĭ un sfînt n'ar fi putut sta fără să se ispitească...

Simion tremurând începu săĭ desvelească pulpele, se lăsă deasupra eĭ şi începând să-ĭ sugă limba şi să-ĭ muşte buzele, o strîngea cu putere şi o ridica tot maĭ sus spre el.

Nicĭ că maĭ auziaŭ saŭ cugetaŭ eĭ ceva... Şi nicĭ că aveaŭ ce să audă; doar pliscăitul ploeĭ care începuse să cadă în afară cu furie!...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Când se deşteptară din patima în care căzuseră amândoĭ, Simion o sărută încă o dată şi ĭ zise rîzând :

— Fie că 'mĭ secĭ toate puterile !...

Anca nu'ĭ rĕspunse nimic, doar îl privi lung şi duios.

Apoiŭ urmă o tăcere lungă.

Când se deşteptară din visarea în care căzuseră, Anca luându-ĭ mânele îĭ zise :

— Costi, mi-aĭ făgăduit să'mĭ istoriseştĭ ceva astăzĭ.

— Aşa e, zise Simion de o dată ca trezit din gândurile sale. Am să'ţĭ povestesc nişte lucrurĭ îngrozitoare carĭ ţi-or sbârli părul în cap, şi fruntea ţi-or umplea-o de sudoare.

— Spune, spune Costi !... De şi mĕ îngrozesc istorisirile astea dar îmĭ plac.

Eĭ bine, ascultă zise Licinsky, apoiŭ se aşează cu spatele la perete şi începu să istorisească viaţa şi crimele luĭ Sterea, cel maĭ înfricoşător tâlhar al Dobrogieĭ care a fost până acuma...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

BANDITUL STEREA

Nu cred să fi fost un tâlhar aşa de neomenos şi fără inimă ca acesta, care părea că nici picătură de sânge omenesc n'a avut în vinele luĭ.

Am citit maĭ toţĭ tîlhariĭ şi haiduciĭ, dar cu mult maĭ pre sus este de cât un Radu Anghel saŭ un Bostan.

Se părea că maică-sa l'a făcut nu cu un bărbat ci o fiară sălbatică, lasă că şi semăna la faţă : avea ochiĭ micĭ şi duşi în fundu capuluĭ, pometele eşite ca la maimuţe, nasu lung şi botos, gura rînjită şi cu dinţiĭ eşiţi într'afară, aşa că, dacă îl vedeaĭ ţi se părea că zăreştĭ o maimuţă îmbrăcată în haine omeneştĭ.

Şi maĭ cu seamă vorba luĭ era strigătul turbat al fiareĭ fometate.

De mic încă Sterea erea furios.

Aşa, într'una din zile se certă cu un frate al luĭ maĭ mic şi în furia necazuluĭ, îl legă ţeapăn cu o funie de un pom şi, apoiŭ, îĭ dete foc...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Pe la două-zeci de ani, când Dobrogia veni în stăpânirea Românilor, începu el adevărata lui viață tâlhărească, făptuind ziua și noaptea nenumărate jafuri și omoruri, nedându-se înapoia oricăreĭ fapte cât de ticăloase.

Așa, se povestește că într'o zi de Aprilie, la biserica satului din Luncavița se îngropase fata cea mai frumoasă din sat, care murise biata în vîrstă numai de șaptesprezece ani.

Sterea o cunoștea încă pre când el era porcar la un țăran din Gârbău.

Când auzi de moartea feteĭ, acest om fără nicĭ o scîntee de sfințenie în sufletul luĭ, se cutremură făurind un plan întunecos.

In noaptea ce urmă îngropăreĭ, pre când orĭ-ce suflare dormea, Sterea înfășurat într'o zeghe neagră, subt care ascundea o lopată, înnainta încet spre biserica satuluĭ.

Cu ochiĭ luĭ de pisică, șireți și cercetorĭ, se uita în toate părțile doar și doar să nu fie cineva care să'l zărească, care să-ĭ urmărească pașiĭ și săĭ strice planurile întunecoase.

Se apropiă de mormêntul fetiĭ.

Nimica nu se mișca prin împrejurime, doară vîntul amorțiŭ și jalnic care bătea, mișca crăcile salcâmilor cari se băteaŭ de pereții bisericiĭ scoțând un sunet trist și spart.

Sterea se apropie de mormênt, scoase lopata și cu o furie nebună începu să sape.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Nimenĭ, nimenĭ nu era care să împedice începutul blestemat al păgânuluĭ, care vrea să pîngărească ceea-ce moartea sfinţise!

Sterea săpa înainte.

Pămêntul eşa din groapă afară, căzând în lăturĭ.

Vîntul sufla trist şi jalnic, luna era ascunsă între norĭ, în depărtare se auziaŭ cânii urlând a pustiŭ...

Sterea săpa mereŭ.

De o dată lopata sună puternic.

Se lovise de capacu sicriuluĭ.

— In sfîrşit, îşĭ zise mizerabilul, ştergându-şĭ fruntea de sudoare.

Apoiŭ, cu o furie şi maĭ mare, dete pămêntul la o parte dupe capac până ce făcu loc ca să poată băga mânele luĭ tremurătoare.

Ridică capacul.

Luna eşi din norĭ şi trămise o rază care se lungi pînă în fundul groapeĭ pe faţa galbenă şi suptă de sînge a moarteĭ.

Sterea se cutremură, eşi speriat din groapă, se uĭtă fricos în lăturĭ, părîndu-i-se că toţĭ morţiĭ aŭ înviat să ceară socoteală blestematuluĭ acestuia care vine să-le turbure liniştea de veci!...

Dar nu şezu mult astfel, îşĭ şterse sudoarea dupe frunte şi, în urmă, ca reînviat, îşĭ zise:

— Prost ce sunt!... Cine să mĕ vadă?!...

Şi se scoborî iar în groapă.

Scoase cu sete fata din cosciug.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Era grea şi înlemnită, dar furia îi dădu puteri nuoi şi înduoite.

O aşeză pe mormanul de pământ ce scosese din groapă...

Vîntul sufla jalnic şi bătea crăcile salcâmilor de păreţii bisericeĭ, producând un sunet trist şi înfiorător...

Nimic nu mişca...

Din depărtare se auzea ca un glas trist lătratul câinilor care se perdea din ce în ce...

Sterea desvelise de tot moarta.

Picioarele eĭ înghetate şi albe ca marmora păreaŭ nişte forme eşite din dalta celuĭ maĭ maestru sculptor...

Sterea se cutremură.

Nimenĭ nu era care să-ĭ împiedice mânele, să'l oprească de la făptuirea ticăloşieĭ.

Dar ce-ĭ pasă luĭ!...

Ochiĭ îĭ eraŭ eşiţĭ, buzele umede de plăcere, nările nasuluĭ umflate.

Vîntul sufla mereŭ, cânta par'că cea maĭ jalnică melodie!...

Dar de o dată încetă şi vîntul de a maĭ bate, nicĭ cânĭĭ nu maĭ lătrară şi chiar luna intră în nişte norĭ negriĭ, învălind totul în întuneric şi tăcere. . . . . .

. . . . . .

A doua zi se găsi groapa stricată, pământul scos pe afară!...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Toţĭ bănuiră grozăvia întîmplată. Toţĭ blestemară pe făptuitor, dar nimenĭ nu'ĭ ştia numele.

Şi nopţeĭ, care învăluise în cutele eĭ negre pe fiara ce sfîrşise aceasta, eĭ chiar îĭ era groază şi scârbă a'ĭ spune numele!...

Sterea din noaptea aceea începu viaţa luĭ mizerabilă. Se însoţi cu vre-o şapte turcĭ şi grecĭ şi împreună jefuiaŭ tot ce întâlniră în cale, sfărîmând ca o furtună orĭ-ce.

In Cerna era un lipovean bogat care şedea la marginea satuluĭ.

Omu era însurat de curând şi trăia bine cu nevastă-sa, care era tocmaĭ însărcinată.

Intr'o noapte când lĭ era somnu maĭ dulce, se pomenesc pe la miezu nopţiĭ cu o bătae la uşa tindeĭ, care se repetă ĭarăşĭ.

Lipovanul se dete jos din pat şi eşi afară să vază cine este. Dar n'apucă să ĭasă bine din odae, căcĭ de o dată, fu apucat de gât şi strîns cu putere de Sterea.

— Să nu strigĭ că te omor îĭ ziseră tâlhariĭ.

Apoiŭ trecură în odaia în care dormea şi nevasta lipovanuluĭ, care, îndată ce'ĭ vĕzu scoase un ţipăt îngrozitor.

— Tacĭ muĭere că te răpuĭ, răcni amenin-ţând-o cu ĭataganul Sterea.

Dar femeia nu se potoli de fel, şi, căzând într'un fel de boală, ţipa mereŭ.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Așa, vreĭ să deștepți lumea?... Ține dacă e așa zise înfuriat Sterea, și dintr'o singură învârtitură de iatagan, îĭ reteză capul.

Lipovanul căzu leșinat de groază.

Sterea se apropie de el și începu a 'l împunge cu iataganu...

— Scoală-te negustorule, doar că nu eștĭ muere.. Nu maĭ ele fac fleacurĭ de astea.

Lipoveanu se deșteptă din pricina durerilor...

— Unde ții tu baniĭ, întreabă Sterea restit.

— Nu vĕ daŭ nimic.

— Nu. Păĭ staĭ de-ĭ așa. Apoiŭ că și cum ar fi cugetat la vre-un plan drăcesc se gândi puțin. De o dată se însenină.

— Băeți un iatagan ascuțit!...

'I se dete un iatagan care scânteia la flacăra lumânăriĭ. Sterea îl luă și învîrtindu-l întrebă pe lipoven:

— Daĭ baniĭ?...

— Nu.

Daĭ baniĭ?

— Omoriți-mĕ, nu vĕ daŭ nimic.

— Staĭ dacă 'ĭ așa zise Sterea și repezindu-se la tînĕra nevastă a lipovanuluĭ, care murise deja, îĭ spintecă pîntecele. Apoiŭ cu mânele luĭ spurcate îl scoase pruncu din 'năuntru și luându-l îĭ reteză capu.

Lipovanu leșină iar.

— Dați-mĭ cleștele copiĭ.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Îi se aduce niște cleștĭ marĭ și late la vârf.

Sterea luându-le începu să smulgă una câte una unghiile lipoveanuluĭ. Acesta gemea ca o fiară lovită...

— Bre, dar a draculuĭ maĭ e lifta asta!...

Apoiŭ, necăjit de atîta muncă, cu mânele pline de sânge, întrebă încă o dată :

— Imĭ daĭ baniĭ.

— Nu. Nu, zise lipoveanu în agonia morțiĭ...

— Luați băeți ce-oți crede maĭ bun, strigă Sterea, apoiŭ dați foc...

Ceĭ-alțĭ tâlharĭ începură a răscoli prin toate unghiurile, nicăerĭ nu găsiaŭ însă banĭ...

Dupe ce resturnară totul și își umplură pungile cu ce putuse fie-care, Sterea porunci să se pue focul.

Într'o clipă limbile de foc îmbrățișară toată odaia... Lipoveanu se deșteptă atins de flacără, simți arsurile îngrozitoare ale foculuĭ ce'l coprindea, ca o lumină îĭ trecu prin minte, se tîrî cum putu lângă nevastă-sa, o îmbrățișă cu putere și de o dată simți că puterile îl părăsesc, visurĭ dulcĭ îi coprindeaŭ în vreme ce flacăra mistuitoare se apropia de el.

A doua zi lipoveanu, prefăcut cenușe cu iubita luĭ nevastă cu care murise în brațe, sta subt dărîmăturile caselor.

Tocmaĭ tîrziŭ, când banda luĭ Sterea fu prinsă s'a aflat cine a făcut crimele acestea mârșave...

Muzeul Digital al Românului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Tâlhăriile sale fără contenire spăimântară grozav pe oameni. Simion Licinsky n'a făptuit nimic pe lângă crimele lui Sterea. In fie-care zi trebuia să auzi de un nuou omor, de o nuoă tâlhărie făcută ziua 'n amiază mare.

Dobrogea trecuse deja subt stăpânirea românească, care, la reclamaţiile fără încetare ale locuitorilor, începu să ia măsuri mai serioase.

Dar ereaŭ de geaba toate poterile ce se făcură, căci nu găsiră mijlocul să'l prinză.

In vreme ce era sub administrator la plasa Măcin, Gheorghe Minculescu, căutările mijloacelor de a se prinde tâlharul începură mai cu furoare.

Intr'una din zile administratorul chemă pe secretarul său şi-i zise :

— Ce ne facem cu tâlharul?... Din Bucureşti îmi vine mereŭ dojene că nu l'am prins încă!.. Ce e de făcut?...

— Nu ştiŭ domnule şef, îi respunse acesta. Eŭ fac cât pot... vedeţi prea bine.

— Am cugetat la ceva. Trebue să găsim un trădător, aliminteri nu merge. Femee n'are, căci am stărui pe lângă ea, deci să găsim un bărbat curagios.

— Intr'adevăr e nemerit planul. Cunosc eŭ pe un grec Timofteiŭ care a fost o dată contrabandist şi care cred că o să primească.

Zis şi făcut.

Timofteiŭ se învoi şi plecă numai de cât prin

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

pădurile şi crângurile dese pe unde spera să găsească pe Sterea.

Cunoştea el bine locurile acelea, căci, în tinereţe, fusese şi el stăpânul crângurilor.

Nu merse multe zile că, într'una din dimineţe, iată că se întâlneşte pept la pept cu mai mulţi din banda lui Sterea.

— Bună vremea la toţi, zise el.

Tâlharii îi respunseră scurt privindu-l cu ochii cercetători.

— Dar ce vânturi te-a împins prin mijlocul desişului acesta îl întrebară ei.

— Iată dorul d'a vâna. Eŭ sunt vânător şi cu asta mĕ şi îndeletnicesc. Dar domniavoastră ce sunteţi ?

— Noi ?... Ce să fim. Negustori de lucruri de lemn. Am venit să vedem pădurea ca să alegem ce ne trebueşte pentru meseria noastră.

— Păi n'avea grije că aţi brodit-o. Tot una şi una sunt copacii.

Apoiŭ din vorbă în vorbă, Timofteiŭ se împrieteni cu ei, îi întrebă de unde sunt, dacă aŭ copii şi multe de felul acestora.

In urmă începu să istorisească din viaţa lui, că a fost şi el o dată om sĕrac şi nenorocos. Am vĕzut că nu'mi merge cu sărăcia, copiii şi nevasta îmi mureaŭ de foame. Ba, într'una din zile proprietarul moşiei mĕ ameninţă că îmi va lua pământul. Atunci mĕ hotării să fur. Imi făcu-i

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

o ceată, şi începurăm a prăda în dreapta şi în stânga. Dar oamenii aceia nu ereaŭ nicĭ voinicĭ, nicĭ hotărîţĭ. In urma maĭ multor spargerĭ se lăsară a fi prinşi ca niştе copiĭ. Ba, mĕ băgară şi pe mine din prostia lor în puşcărie. Dupe ce m'am liberat m'am apucat de vânătoare. Dar ce credeţĭ cà'mĭ merge? Fereascà sfântu... Dar ce-o să fac. Fie-care face ce poate şi cum poate... Eĭ, Eĭ!... Că nu găsesc şi eŭ vre-o opt, zece oamenĭ hotărîţĭ, să vedeţĭ ce maĭ bogăţiĭ am avea.

— Cum aşa? întrebară de o dată hoţiĭ.

— Eĭ bine... Ştiŭ eŭ într'un loc banĭ... Dar, apoiŭ, ce vĕ pasă d-voastră?... Nu sunteţĭ lemnarĭ?..

— De, aşa suntem, dar n'ar strica şi parale..

— Mĕ minunez de Sterea, tâlharu, cum de n'a aflat, zise iarăşi Timofteiŭ.

Sterea care îl mĕsurase cu privirea strigă de o dată:

— Ia ascultă prietene, ce ne maĭ jucăm... Eŭ sunt Sterea despre care vorbeştĭ acum.

Timofteiŭ făcu că se sperie, apoiŭ adăogă cu glas jumătate:

— Bine că te aflaiŭ creştinu luĭ Dumnezeŭ, acum vĕd şi eŭ că s'aŭ îndurat sfinţiĭ de mine şi că voiŭ face avere... Este vorba de o comoară întreagă...

— Cum aşa? întrebă Sterea.

— Ascultă. Eŭ sunt din satu Greciĭ. Acolo ştiĭ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

cârciumar e Nicola care are strînse mulţime de parale. Ştiŭ bine asta, ba le-am zărit chiar eŭ într'o zi când schimba o bumaşcă unuĭ boer. Numaĭ polĭ imperialĭ. Dar, de!... Pocĭ singur să îĭ eĭ?... Şade în toată vremea cu pistoalele încărcate aşa că nu'ĭ chip să se apropie picior de om de dânşiĭ. Altceva e când sunt doĭ saŭ maĭ mulţĭ. Atuncĭ pot face un plan maĭ bun şi pot să'l îndeplinească... Dar aşa?! Pentru asta 'ţi vorbesc şi te sfătui Sterea să mergem împreună căcĭ va norocu peste d-ta şi peste toţĭ aĭ tăĭ dacă vom pune mâna pe paralele greculuĭ.

— Dar dacă minţĭ, ce să 'ţĭ fac?

— Să mĕ jupoĭ de viŭ...

— Şi în ce sat zicĭ că şade cârciumaru.

— In Grecĭ.

— E însurat?

— Nu.

— Copiĭ are?

— N'are pe nimenĭ cu el de cât o căţea.

— La câte închide noaptea cârciuma?

— Păĭ, pe la miezu nopţiĭ negreşit doarme tun.

— Bine, zise Sterea. Vaĭ de tine însă dacă vreĭ să'ţĭ rîzĭ de noĭ.

Luĭ Sterea nicĭ că'ĭ trecea prin cap că vrea să'l trădeze... Dupe aceea se retrase cu cetaşiĭ luĭ într'un colţ ca să se sfătuiască.

— Ce zicĭ voĭ măĭ de asta?

— Nicĭ vorbă că e minunată.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Păi, când s'o facem ?

— Mâne noapte, zise unul.

— Nu se poate. Mâne avem o călcare la Luncaviţa.

— Aşa e respunseră toţi.

— Poimâne seară, băeţi.

— Poimâne, adăogară toţi în cor.

Apoiŭ se întoarseră la Timofteiŭ care nu mai putea de bucurie.

— Ascultă !... Poimâne seara o să mergem. Am putea să te ţinem aci, dar fiind-că avem de făcut altceva, du-te, şi poimâne la miezu nopţii să fi aicea.

Timofteiŭ plecă spre Măcin unde găsi pe administratorul Murgulescu şi subadministrator Minculescu cărora le istorisi totul.

Nu mai de cât se aranjară lucrurile cum se puteaŭ mai bine ca tâlharii să fie prinşi.

Primarul din Turcoaia împreună cu comisarul Stegărescu ereaŭ comandanţii uneĭ poteri numeroase compusă din o mulţime de agenţi şi călăraşi. In noaptea când trebuiaŭ să calce tâlharii casa, se aranjase potera în sat, mai cu seamă împrejurimele bordeiuluĭ eraŭ presărate. In cârciumă eraŭ vre-o zece poteraşi.

Pe la miezu nopţii, Timofteiŭ se găsea în mijlocul pădurii. Vremea trecea mereŭ şi tâlharii numai veneaŭ.

— Ce-o fi asta se gândi Timofteiŭ. La ince-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

put nu dete seamă întârzierii lor, în urmă însă se sperie şi cugetă că poate tâlharii 'şi-aŭ ris de el. Ce mĕ fac?... Se gândi el... Administratoru o să crează că l'am păcălit şi o să mĕ închidă.

Noaptea trecea mereŭ iar tâlharii nicĭ gând n'aveaŭ de întors!

Timofteiŭ turba de necaz.

Se sculă în sus dupe trunchiul pe care stase şi plecă spre sat. Când se apropie auzi sgomot mare, vĕzu luminĭ de descărcăturĭ de puşcă însoţite de bubuiturĭ.

Nu pregetă nicĭ o clipă şi se sui într'un pom unde putea să stea ascuns bine.

Ce se întâmplase în vremea aceasta?...

Tâlharii se gândiră că Timofteĭ vrea să le întinză o cursă poate în pădure când or fi la olaltă cu toţii.

Pentru asta se hotărîră ca nicĭ să se maĭ întoarcă în pădure, ci să meargă d'adreptul la cârciumar ca să'l jefuiască.

Potera însă care era prin împrejurimĭ, aşteptă ca tâlharii să se adune maĭ toţi şi în urmă să înceapă atacul.

Intr'adevĕr, unul câte unul tâlharii se apropiară de cârciumă. N'apucară însă să înceapă operaţia de spargere, când se simţiră înconjuraţi de toate părţile.

Vĕzând că nu e nicĭ un chip de scăpare, în-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistaromanului.ro/muzeu

cepură a da focurĭ şi a lupta piept la piept cu potera.

Tocmaĭ în momentul acela sosi şi Timofteiŭ care aşteptă cocoţat ca o pupăză în vîrful pomuluĭ ca să se sfârşască lupta când se scoborî şi el, amestecându-se printre poteraşĭ.

Tâlharĭĭ fură maĭ toţĭ prinşĭ saŭ ucişĭ. Sterea căzuse mort în luptă, scăpându-se Dobrogia astfel de el. Primaru din Turcoaia fu greŭ rănit, iar maĭ mulţĭ poteraşĭ căzură morţĭ.

Asta fu sfîrşitul luĭ Sterea care în vreme de maĭ mulţĭ anĭ ajunsese spaima Dobrogieĭ.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

UCIDEREA LUI NICHIFOROF

Dupe ce Simion încetă cu istorisirea, se sculă în sus, plictisit par'că de el însuşi. Fără să se uite în ochiĭ Ancăĭ îşĭ luă ziua bună de la ea spunând că se duce pînă în târg şi plecă.

Il coprinsese par'că un dor de ducă.

Primăvara era în toiul eĭ, frunzele verzĭ îmbrăcaseră pomiĭ, pasările cântaŭ chemându-l în codru verde, soarele era vesel şi sburdalnic.

Viaţa aceasta monotonă, de petrecere şi şedere, nu era pe placu luĭ, el care toată viaţa şĭ-a dus-o în muncă, în mers de icĭ pînă colea.

Şi apoĭ un om nervors ca Licinsky era cu neputinţă să ducă multă vreme jugul aceluiaşĭ fel de traiŭ, i se părea monoton, greoiŭ şi, decĭ, trebuia cu orĭ-ce preţ să caute a găsi ceva nuoŭ care să'ĭ îndulcească amărîtele sale zile.

Tot mergând aşa înainte, cu ochiĭ spre pământ şi gânditor se pomeni că a eşit din Galaţĭ şi se găsi îndreptat pe drumu ce duce la

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Heĭ, şi Dumnezeŭ vrea să maĭ merg prin codru, îşĭ zise el, şi cu pasu grăbit o porni pînă în dreptu satuluĭ Rachel, unde fură lotca unuĭ pescar ce era trasă la mal şi suindu-se în ea începu să mâne cu putere spre Isaccea.

Cerul era senin ca gândul prunculuĭ, o boare dulce adia care se amesteca cu cântul pasărilor, ce şedeaŭ în sălciile dupe malul Dunăreĭ, producând un tot muzical şi duios.

Ajungând la Isaccea băgă lotca într'un stuf de papură ce era la margine şi, ocolind de departe oraşul, o luă încetinel spre Cocoş.

Simion mergea înainte mereŭ.

Când ajunse în dreptul mănăstiriĭ se simţi coprins de reamintiriĭ .. Câte zile nu trecute şi acolo sus, crezênd că va găsi liniştea sufletuluĭ sĕŭ!..

Trecu înainte luând-o spre Teliţa.

Noaptea o trecu într'o vie.

A doua zi, fără să ştie în cotro merge, o luă înainte.

N'apucă să meargă nicĭ doĭ kilometri că vede venind în goana caluluĭ o droşcă rusească.

Fără să vrea aproape, ci dintr'un instinct, dintr'o obicĭnuinţă, de o dată Simion îşĭ cercetă carabina, ce o purta pe de desubtul hainiĭ, şi apoĭ se opriĭ în dreptul unuĭ fag, tocmaĭ unde drumul făcea o cotitură.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Stai, strigă el cu glasu-i detunător, omului ce mâna calul.

Era tot acelaș stai puternic care îngrozise atâtea suflete pînă acuma.

Căruța se opri ca prin farmec.

Simion cu carabina întinsă îl întrebă:

— Cum te cheamă?

— Paul Nichiforof, zise omul.

— De unde vii?

— Din Uglina.

— Știi cine sunt?

— Simion Licinsky.

— Tocmai. Ceva bani?...

— N'am, zise omul.

— Minți.

— Caută-mă.

— Dă-te jos.

Dupe ce omul se dete jos, Simion se apropie de el și cu o căutătură din cap pînă în creștet îl cercetă.

— Dăsbracă-te, îi porunci el.

— Nu mă desbrac.

— Dăsbracă-te că te desbrac eŭ apoi.

— N'am bani, nu înțelegi, zise omul nevrînd a se desbrăca.

Simion se apropie de el și începu a 'l pipăi, pe când se apleca în jos ca să'l caute la picioare doar o avea vre-un chimir ascuns, acesta scoase

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

un revolver ce ţinea în mânica hainii şi, fără ca Simion să bage de seamă, trase.

Dar, saŭ frica cu care el trase în acel moment, saŭ că era scris ca tâlharul să nu moară încă, glonţul în loc să meargă să sfărame ţeasta în care se urziseră atâtea planurï negre, o luă în jos şi sdreli puternic osul umĕruluï.

— Aşa, răcni Simion îndârjit?!...

Era un muget de fiară sălbatică în acest «Aşa.» Şi codriï păreaŭ că se cutremuraseră la auzul acesteï vorbe...

Apoï, dintr'o singură lovitură de carabină, îl trânti jos...

Il căută în urmă bine şi la piciorul drept găsi un chimiraş de pele roşe cu şase sute de francï.

Simion băgă baniï în buzunarul pantalonilor, luă un ceas de la brîul luï Nichiforof şi'ï trase un inel de smarald din degetul mâniï drepte.

Apoï, trase mortu la marginea drumuluï, iar căruţa cu calu o duse în spre pădure.

— De, îşï zise Simion rînjind, cine e de vină? Cine l'a pus să nu fie om de treabă.

Se retrase în pădure luând drumul înapoï. Rana ce ï-o făcuse Nichiforof maï sîngera încă. El se desbrăcă de haină, luă o frunză de gorun şi o lipi de-asupra.

A doua zi era în Galaţi.

Anca îï eşi înainte tremurând şi neliniştită.

— Dar bine Costi, îï zise ea, ce te-aï făcut

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

atâta vreme? De ce mĕ părăseştĭ mereŭ lipsind zile întregĭ.

— Treburile, Anco, treburile. Am fost afară la sat pentru lucru.

Apoĭ găsi să spue o minciună potrivită în privinţa raniĭ ce o avea în umĕr, istorisind că un ţĕran vrea să ucidă un câne turbat şi că, din întâmplare, el trecea pe acolo, şi glonţu ĭ-a intrat tocmaĭ în umĕr.

După ce se spălă şi se premeni, mâncă cu lăcomie.

Antoşca nu venise de vre-o câte-va zile acasă.

Intr'una din serĭ, la o sĕptĕmână dupe aceia, se pomeniră cu o bătae la uşe.

— Cine e? întrebă restit Simion.

— Eŭ, eŭ, Antoşca se auzi glasul răguşit al acestuia. Deschideţĭ căcĭ am ceva noŭ...

Simion ĭĭ deschise uşa.

— Bună-seara la turtureĭ.

— Bună.

— Dar ce aşa de vreme vĕ culcaţĭ?... Dar fierbântaţĭ maĭ sunteţĭ...

— Nu d'aia, dar eram obosit, zise Licinsky.

— Ţi-aduc ceva Costi, zise tare Antoşca.

— Ce?

— Ghicĭ?

— Heĭ, de unde dracu vreĭ să ştiŭ eŭ, spune.

— Istoria luĭ «Simion Licinsky». Apoĭ băgă mâna în buzunaru hainiĭ şi scoase o carte groasă,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

adică volumul întâiŭ apărut din romanul acesta.

Simion luă cartea, o răsfoi şi ca un tremur de plăcere îĭ trecu prin vine.

— De unde o aĭ Antoşca?

— Se vinde aci în Galaţi.

— Cât aĭ dat pe ea.

— Ia, un franc.

— Aĭ citit-o Antoşca?

— Am răsfoit-o?

— E frumoasă?

— Mie mĭ-a plăcut mult.

— N'aĭ aflat cine a scris-o.

— E scris de asupra, de Ilie Ighel, Am cercetat cine e omu ăsta, dar n'am aflat nimic întâiŭ. Mi s'a spus doar că e din Bucureşti. In urmă venind vorba la cafeneaua lui Bibic despre romanul acesta, un vameş, care cunoscuse pe scriitorul cărţiĭ, spunea că e un om tênĕr şi că i s'a plătit cartea asta.

— Eĭ, zise Licinsky, cine ştie câtă nevoĭ nu l'a împins şi pe el ca să o scrie... Altminteri nu şĭ-ar fi stricat el condeiul ca să'l moae în venin şi păcură spre a zugrăvi chipul fioros al unuĭ tâlhar!.. Lasă-ne nouă cartea Antoşca.

— Bine v'o las.. Noapte bună.

— Somn uşor, zise Anca.

Simion luă cartea şi la lumina lampiĭ începu să citească pagină cu pagină.

Când ajunse la arderea tătăluĭ sĕŭ ochiĭ i se

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

umplură de lacrimi şi, fără să mai poată citi înainte, plânse ca un copil...

— Dar ce ai Costi, te-a înduioşat aşa cartea asta de plângi ca o femee.

Simion nu răspunse, apoi continuă.

La fie-ce amintire din trecut se oprea din cetit, căci îşi simţea răsuflarea tăiată.

— De ce te opreşti, citeşte înainte zicea Anca căreia i se născuse curiositatea de a şti toate faptele.

Când Simion ajunsese cu cititul la moartea Sarii nu se putu stăpâni, sări jos din pat şi ca un nebun începu să strige :

— Sara, biata Sara!...

Anca se speriase.

Crezu la început că a înebunit.

— Dar bine Costi ce's astea?... Nu te mai pricep de fel!... Or nu ţi-e bine.

Simion era coprins de grozăvia amintirilor.

— Anco, Anco, zise el într'un moment de nestăpânire, şti cine sunt eu?...

— Cine? strigă Anca speriată de bănuială?...

— Simion Licinsky!

Anca ţipă îngrozitor. Apoi îşi băgă capul între perine... De la o vreme bănuise ea par'că nu's lucruri curate cu Costi, prea se purta el ciudat şi lipsea mereu de acasă.

Simion, ca şi cum s'ar fi căit că i-a spus adevărul, zise apoi cu hotărîre :

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Da, eĭ bine, eŭ sunt... De ce să tac?.. Dacă pînă astăzĭ nu ţĭ-am spus-o, a fost că n'am voit să'ţĭ turbur sufletul. 'Ţĭ spuneam dintr'un început ca să nu fie nicĭ o piedică între noĭ, dar am vĕzut groaza ce aveaĭ tu de mine... Acum la ce să tac?!.. Am scrîşnit destul trebuind să ţin numaĭ în mine acestea toate... Maĭ bine să ştiĭ şi tu. Sunt Simion Licinsky, tâlharul îngrozitor, pentru toţĭ ceĭ-alţĭ pe carĭ ĭĭ urăsc, iar pentru tine sunt omul cel maĭ supus, blajin şi care te iubeşte, Anco... Ce'ţĭ pasă de altele!...

— Nu, depărtează-te de mine, fugĭ!... Mânele tale sunt pline de sângele luĭ Ion Olteanu din Nicoliţel, care mĭ-era logodnic!... Tu l'aĭ ucis tâlhăreşte... Fugĭ să nu te maĭ vĕd... Pĭeĭ căcĭ mĭ e scârbă de tine, răcni ea cu groază...

Simion eşi afară încuind uşa dupe el şi merse de deşteptă pe Antoşca.

Dupe ce acesta se sculă, Simion ĭĭ ceru să bea, apoĭ ĭĭ zise:

— Antoşca ştĭ ce am făcut?... Am spus Ancăĭ că's Licinsky!

— Răŭ aĭ făcut, rĕŭ şi copilăreşte. Şi ce-a zis ea?

— A început să mĕ blesteme. Sergentu Olteanu era logodnicu-ĭ. Dar cine ştia asta!..

— Unde'ĭ ea acuma?

— In casă.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Să bagï de seamă că se poate intâmpla ceva.

— Ce anume ?

— Să nu te denunţe.

— O să o ţiŭ tot în casă până s'o domoli.

Dupe ce maï vorbiră vre-un ceas stinseră lampa şi se culcară.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdr

VINDEREA LUI LICINSKY

A doua zi Antoşca eşi în târg.

Tot târgul era în fierbere.

Venise ştirea despre noua crimă a luĭ Licinsky şi că poliţia, speriată de atâtea cruzime, a stăruit pe lângă guvern ca să se dea zece miĭ de leĭ aceluia ce va da viŭ saŭ mort pe Licinsky în mânele poliţieĭ.

La auzul de *zece miĭ leĭ*, Antoşca se cutremură!...

Avusese el banĭ, dar nicĭ o dată o aşa sumă de mare nuĭ trecuse prin mână!

Un fior de plăcere îl scutură din creştet pînă în tălpĭ.

Dacă ar trăda pe Licinsky şi ar pune mâna astfel pe ceĭ 10.000 leĭ? Dacă şĭ-ar face astfel soarta fericită?... Dar, el care ştia cine e Licinsky, cugetă că trebue să fie cu mare băgare de seamă ca nu cumva să dea de bănuit ceva, căcĭ atunci va fi vaĭ de el.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Dupe ce mai târgui ceva trecu prin mijlocul oraşului unde îi veni pofta de o cafea.

Intră într'o cafenea şi cera băiatului o cafea.

Lumea din năuntru discuta cu foc chestia premiului pus pe capu lui Licinsky.

Unii eraŭ pentru, alţii contra.

La o masă în apropiere de Antoşca, discuţia era mai aprinsă.

— Nu zicea un bătrîn, nu trebuia să se pue preţ pe capu luĭ... Ajungem ca să încurajăm omoru şi trădarea... Trebuiaŭ să se lase lucrurile aşa pînă o să'l prinză potera singură... Nu e aşa D-lor?.. întrebă el întorcându-se roată la ceĭ dinprejurul meseĭ.

— Ascultă-mĕ, boer Gheorghe, respunse un tînăr. Dă'mĭ voe să vorbesc şi eŭ. Societatea noastră este întocmaĭ ca şi corpul omenesc. Precum mânele, picioarele, ochiĭ, sunt părţile corpuluĭ şi fie-care în parte lucrează pentru binele şi ajutorarea corpuluĭ, aşa şi în omenire oamenii iaŭ parte, întocmaĭ ca şi membrele corpuluĭ, la desvoltarea trupuluĭ celuĭ mare: societatea. Vezĭ d-ta, în corp avem părţĭ fără carĭ poate egzista trupu. Aşa, o mână o pocĭ tăia fără ca corpul să piară... Nu tot aşa cu capul, cu inima, cu stomacu. Indată ce aĭ scos ochiĭ cuĭ-va, el remâne orb toată viaţa dar o duce înainte, ia să vedem, tot aşa o să fie dacă îĭ tai pântecele şi îl scoţi de tot stomacu?... Negreşit că nu. Eĭ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdr

bi ne, tot aşa în omenire. Sunt oameni de tot felul : unii ca mânele şi picioare ajută la funcţionarea regulată a societăţei, dar chiar de ar pieri tot mai egzistă societatea aceştia sunt oamenii cari muncesc cinstit spre a 'şi câştiga pâinea; alţii, aceştia foarte rari, cari sunt ca inimă, aceştia sunt geniile şi talentele cari trebuesc îngrijite cu duioşie, cum îşi îngrijeşte omul luminele ochilor... Sunt în corp însă părţi pe cari le lepezi fără ca să 'ţi producă nici un rĕu, ba din contră 'ţi fac bine : te uşurează; tot aşa şi în societate sunt mulţi cari trebuesc prigoniţi şi lĕpădaţi ca ceva netrebuincios : aceştia sunt burtăverzii cari nu muncesc, cari nu ştiu ce se chiamă durere şi cari, în loc să ajute pe ceĭ ce vor să se lumineze, cheltuesc avutul lor pe zădărnicii... Ia spune-mi boer Gheorghe, fiind-că te vĕd că dai din cap admiţênd toate câte le spuseiu, ia spune-mi ce ar trebui să facă un om dacă mâna i s'ar cangrena?... Să lase să se întinză cangrena peste tot corpul şi atunci, negreşit, să moară? saŭ să tae mai bine partea bolnavă scăpând restul de pieire?... Nu e aşa că, dacă e cu minte şi are dor de traiu va face astfel?... Ei bine, fiind-că te învoeşti cu părerea asta, spune-'mi ce trebue să se facă membruluĭ din societate Licinsky care este cangrenat cu totul?... Să se lase în pace ca să ucidă mereu dupe placu-i? Nu. Trebuia să se ia toate mĕsurile ca să'l prinză,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

să'l înlăture... că va fi ucis foarte bine..! Destul sunt ocnele pline. La ce ar mai mânca și el o pâne fără să faca ceva, în vreme ce alții cinstiți mor de foame... Dupe mine pedeapsa cu moarte e bună acolo unde e bine aplicată... Trebue să se deschidă bine ochii cine se condamnă, să nu se greșească ca un doctor prost care ar tăia un membru al corpului, care ar fi putut fi scăpat... Când însă nici o îndoială nu rămâne, atunci: cuțitul să'și facă datoria!... Așa boerule, așa!....

Antoșca sorbi toate vorbele acestea.

Dupe ce'și plăti cafeaua eși afară. Tot drumul cugetul îi era subt înrîurirea gândului de a da saŭ nu pe Licinsky. Se îndreptă spre poliție cu gând ca să'l declare îndată, dar repede își zise:

— Stăi, graba strică treaba... Să mai las vre-o câte-va zile la mijloc... Să nu bănuiască ceva autoritățile și în urmă, în loc să iaŭ cei zece mii de franci să nu mĕ aleg cu vre-o zece ani de închisoare.. Licinsky nu prea ese prin oraș... N'o să afle el nimic. Trebue să fac tot posibilu ca să'l daŭ pe mâna poliției.

Ajungêud acasă găsi pe Licinsky dormind în odae. După ce îl deșteptă mâncară împreună.

Simion trecu la Anca care ședea în colțul patuluĭ cu capu prins în mâni.

— Fugi, nu te apropia de mine, îi strigă ea cu groază...

Muzeul Digital al Romanului Romanesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Dar bine Anco, ce ţi-am făcut eŭ, nu vezĭ că n'am fost de viñă de am omorît pe Olteanu?.. Cine ştia că'ĭ logodnicu tĕŭ, şi apoĭ vrea el să mĕ ucidă, n'aveam ce-ĭ face...

— Fugĭ, satano, fugĭ, strigă ea cu furie...

— Antoşca, strigă Licinsky, trecĭ de maĭ staĭ tu cu ea, eŭ mĕ duc pe afară...

Antoşca intră în odae, închizînd uşa dupe el... Când se află cu Anca singur, un fulger de bucurie îĭ trecu prin gând... Dacă va spune Ancăĭ totul, planu luĭ de a ucide pe Licinsky, ea, care îl ura atîta îĭ ar da mâna de ajutor şi astfel îĭ va fi maĭ lesne...

Dupe ce'ĭ maĭ spuse multe începu săĭ vorbească rĕŭ de Licinsky, că şi el nu'l ĭubeşte, ba că'l uraşte...

— Anco, îĭ zise Antoşca, vreĭ să te facĭ bogată?

— Eŭ? Cum aşa?

— Uraştĭ tu „într'adevĕr pe Licinsky?

— Maĭ e vorbă...

— Eĭ bine Anco, guvernu a pus preţ pe capu luĭ, haide să'l prindem şi veĭ fi părtaşe la banĭ.

— Cum să facem?

— O să mĕ gândesc eŭ şi ţi-oĭ spune... Pînă atunci prefă-te maĭ blândă şi vorbeşte-ĭ maĭ cu drag... Bine că 'mĭ adusă-ĭ aminte: nu uita să întrebĭ pe Simion, când te-oĭ afla cu el ce e nuca geamănă despre care aĭ auzit că o are el..

Muzeul Digital al Românilor Ardeleni
revistatransilvania.ro/mdr

O poartă ca un talisman la gât... Să nu fie ceva făcut cu care să nu'l putem prinde... Nu uita...

Dupe ce maĭ vorbiră multe, iată şi pe Simion că se întoarce. Fusese pînă afară.

— Eĭ Antoşca, ce maĭ zice puica... Aĭ maĭ îmblânzit-o ?... Ce se aude ?...

— Bine Simioane, şi tu prea i-aĭ spus aşa de o dată... Trebuia să eĭ lucru maĭ cu binişoru... O împăcaĭ poate.

Antoşca eşi pe urmă afară fluerând.

Simion se apropie de Anca, care, încetul cu încetul, începu să se îmbuneze şi să se împace în cele din urmă cu Licinsky...

Dupe ce trecură ziua în glume, Licinsky istorisindu-ĭ din faptele glumeţe ce i se întâmplase în viaţă, pe seară Anca îl întrebă :

— Simioane dragă, spune-mĭ ceva.

— Ce Anco ?

— Imĭ spuĭ...

— Tocmim ursu în pădure... Ce vreĭ ?

— Am auzit de nuca geamănă, ce e aia?

— Asta nu ţi-o spun. Voĭ muerile sunteţĭ cu vorba pe vîrfu limbiĭ, o spuneţĭ şi cuĭ nu trebue. Era un om puternic Samson, care dacă sguduia o casă, apoĭ cădea prafu dupe ea... Eĭ bine, puterea omuluĭ celuia şedea în părul luĭ. Intr'o zi îl apucă copilăria şi spuse amanteĭ luĭ, pe care o chema Dalilla, secretu ăsta... Muerea numaĭ de cât l'a vîndut şi aşa a pierit bietu Samson.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Şi ce, mĕ bănueşti ?...

— De ştiŭ eŭ... Dar fie... Nuca asta mi-ĭ paza cea bună... O am de la un călugăr din mănăstirea Cocoşu. El o adusese din sfîntul munte Athos... O port ca talisman şi cred că mi-e paza mea cea bună.

Anca se mulţumi cu respunsul şi, dupe ce maĭ vorbiră multe şi mărunte, adormi.

— A doua zi Simion plecă până afară iar Antoşca, care atîta aştepta ca să'l vadă plecând, intra la Anca şi dându-ĭ un praf alburiŭ iĭ spuse:

— La masă, când va bea, pune'il în vin. Să nu te vază. Va adormi şi vom merge la poliţie ca să'l denunţăm şi să punem mâna pe ceĭ zece miĭ leĭ apoĭ !... Ha ! Ha !...

Pre când începuse el să vorbească, Simion se reîntorsese şi fără să ştie de ce, auzind sgomot în odaia Ancăĭ, aplecă capu la gaura uşiĭ şi privi, tocmaĭ când Antoşca dedea prafu.

In urmă Simion auzi tot ce s'a vorbit în odae.

Un fior îl străbătu şi, pentru moment, se gândi ca să-ĭ împuşte pe amândoĭ, dar tot singur îşĭ zise :

— Nu, descărcarea armeĭ face sgomot şi poate să adune oamenĭ. Lasă că aĭn eŭ ac de cojocul lor !... Aşa, chir Antoşca? Să mĕ vinzĭ pentru miĭ de leĭ? Tu, care aĭ avut atîta bine din parte-mĭ ! Ha ! Ha !...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Apoĭ se făcu că vine de afară repede în odaie. Intrând în năuntru se părea vesel, ba, ca nicĭ o dată începu să cânte. Anca se bucura văzêndu-l astfel, știind că va putea să'l înduplece maĭ lesne ca să facă chef.

— Știțĭ ce m'am gândit copiĭ, le spuse el.

— Ce ?

— Ghiciți.

— Dumnezeŭ să'ți ghicească gândurile.

— Să facem o plimbare pe Dunăre cu barca... Am tare gust să mergem câteșĭ treĭ!.. Să vînăm ceva și pe urmă să ne întoarcem și să'ĭ tragem un chef țeapăn pînă la ziuă. Ce ziceți ?...

Anca se uita spre Antoșca care făcu semn din cap că se învoește.

— Eŭ vreaŭ Simioane dragă, răspunse Anca. Să vedem ce zice și Antoșca...

— Eŭ, ce-oți vrea voĭ, vreaŭ și eŭ.

— Păĭ atunci să mergem.

Simion eși în grajd unde păstra armele, se găti bine, își luă tot ce credea că'ĭ va trebui, apoĭ, reîntorcându-se, le spuse :

— Putem pleca, eŭ îs gata.

Anca, Antoșca și Simion apucară drumul care duce spre Dunăre.

Merseră vorbind și rîzênd, ajunseră la mal unde Antoșca ceru luntrea unuĭ pescar, care le-o dete cu toată bunăvoința.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Intrară în luntre. Şi Antoşca luă lopeţile iar Simion ţinea cârma.

Cerul era senin ca o mare de safir străveziŭ, icĭ şi colo câte un nor semânându-şĭ lâna scărmânată fugea alungat de vênturĭ, un zefir uşor şi îmbălsămat adia.

— Ce frumoasă'ĭ vremea, zise Anca.

— Da frumoasă, respunse Simion crunt... Aşa e că vĕ place viaţa întrebă el, rîzînd...

— Maĭ e vorbă. Cuĭ nu 'ĭ place? rĕspunse Antoşca care era preocupat cugetând la ceĭ zece miĭ de leĭ ce'ĭ va lua odată cu predarea luĭ Licinsky.

— Ţi tu mult la viaţă Anco? întrebă Simion.

— Ce vorbe!... Par'că tu nu ţiĭ.

— Ce aĭ zice de-aĭ muri mâne?

— Mi-ar părea rĕŭ.

— Dar eŭ dacă aşĭ muri ce-aĭ face?... Aĭ rîde şi te-aĭ bucura nu-ĭ aşa?... Ha!...

— Dar bine Simioane, ce tot ne vorbeştĭ de moarte, zise Antoşca, care se cutremură gândind că Simion va fi aflat ceva despre planul lor... Dar tot singur îşĭ zise: nu, n'are de unde să afle!... Nu se poate!... Cine ştie ce gust i-a venit să vorbească tocmaĭ acum de moarte... Cine ştie...

Nu merseră mult şi tocmaĭ pe aproape de malul Dunărel, într'o scobitură unde Dunărea e maĭ joasă Simion, care ţinea cârma, întoarse dintr'o dată cu putere barca astfel în cât ceĭ dinăuntru

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

își pierdură echilibru și se rostogoliră în valurile Dunărei.

— Voiați să mă vindeți, să luați zece mii de lei pe capu'mi, ei bine mergeți și-i luați în fundul apei.

Cei doi, neștiind să înoate și fiind aruncați pe neașteptate în mijlocul apei, se învârtiră cât-va timp și apoi, de o dată, nu se mai văzură... Apa îi înghiți în pântecele ei...

Licinsky înotă cu putere spre țărmul Dobrogiei unde ajunse udat pînă la piele, dar teafăr... Ajuns, se duse într'un stuf unde 'și scoase hainele și le întinse să se usuce, apoi scoase iarba de pușcă, care se cam udase, și o puse la soare.

— Fie, ce va să zică și norocu omului!... Bine că m'am scăpat de ticăloșii aceștia!... Voiaŭ să mă vînză. Acum și-aŭ luat răsplata!... Tocmai Antoșca căruia i-am înlesnit fuga din temniță?... Zĕŭ n'așĭ fi crezut... De acum trebue să te ții Simioane. Stăpânirea a pus preț pe capu meŭ, deci să fiŭ cu mintea în patru!...

Spre seară, dupe ce 'și uscă bine hainele, merse spre pădurile din Sarica, unde cunoștea un loc bun de șezut, fără ca cui-va să'i fi trecut prin minte că el se află acolo.

O dată așezat acolo Simion își începu iar viața de mai înainte, însă nu cu așa mare furie. Avea încă destui bani din cei opt sute de franci ce

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

luase de la nevasta lui Haralaşca, pe carî nu'ĭ cheltuise încă.

Dunărea şi Balta îĭ eraŭ drumurile pe carî se întorcea acasă dupe ce făcea o hoţie neînsemnată, furând bărcĭ dupe malurile Dunăreĭ.

In Tulcea, în vremea aceasta de două luni cât a maĭ stat în pădurea Sarica, n'a fost de cât de vre-o treĭ orĭ, şi atunci cu mare teamă şi schimbat la faţă.

Intr'una din zilele luĭ Iulie, cam pe la sfîrşitul luniĭ, pe şoseaua ce duce la Măcin, se întâlni cu treĭ care mocăneştĭ încărcate cu mulţime de lucrurĭ. Simion le opri pe toate şi cercetând pe ceĭ ce eraŭ cu ele de ceva banĭ, nu găsi maĭ nimic. Luă însă câte ceva din fie-care căruţă, ce'ĭ plăcuse maĭ mult şi dete drumul oamenilor, carĭ nicĭ că gândeaŭ să facă ceva...

Dupe ce luă lucrurile se duse şi se sui în barcă pornind-o spre Brăila. Ajunse la Peatra-Feteĭ, cam la jumătatea şoseleĭ ce duce între Ghecet-Măcin, dupe ce mâncase bine şi băuse la cârciuma din Ghecet.

Apoĭ, apropiindu-se de oraş, se duse într'un stuf de pe malul Dunăriĭ şi ascunse armele, nerămânându-ĭ de cât cele două revolvere, pe carĭ le purta pururea cu el încărcate.

In Brăila stătu noaptea la nişte femeĭ publice unde vîndu şi lucrurile pe carĭ spuse că le luase dintr'o prăvălie, unde era slugă.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Apoĭ, în miezu nopţiĭ, înfierbêntat de vin şi aproape beat, se întoarse înapoĭ spre Sarica.

Pe drum, nu ştia ce fel, se simţi cu un un junghiu puternic în coşu pieptuluĭ care se mărea din ce în ce, şi o tuse seacă.

Ajuns acolo în pădure merse spre culcuşu luĭ unde se lăsă jos dormind toată ziua următoare.

Simţea că puterile îĭ scădeaŭ, junghiul că se măreşte mereŭ,

Totuşĭ se sculă maĭ pe seară simţindu-se maĭ uşurat şi, luându-şĭ puştile plecă spre marginea pădureĭ zărind din depărtare un om venind spre el.

Când Simion îl vĕzu întinse amândouĕ puştile şi cu glasul luĭ puternic strigă:

— Stăĭ!... Ce cauţĭ aci?

— Nimic, domnule Simioane, rĕspunse omul care îl recunoscuse. Vreaŭ să vorbesc cu d-ta.

— Cine eştĭ?...

— Sunt pădurarul. N'am nicĭ un gând rĕŭ. Să mĕ trăsnească Dumnezeŭ!..

— Nu cum-va ţi-a venit gust să eĭ ceĭ zece miĭ de francĭ ce s'a pus preţ pe capu meŭ?...

— Nicĭ că gândesc să mănînc pâno dupe sîngele altuia.

— Atuncĭ ţine,.bea, zise Licinsky, întinzându-ĭ plosca cu rachiŭ ce avea de dupe gât.

Păduraru bău vîrtos tot vorbind şi glumind cu Simion.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Dar bine, d-le Simioane, zise păduraru, cum facĭ d-ta de tragĭ aşa de bine cu puşcile amândouĕ de o dată.

— Dar de ce întrebĭ?

— Păĭ, vreaŭ să ştiŭ şi eŭ, că tare zĕŭ mĕ minunez de asta.

— Uite aşa, strigă Simion şi de o dată păduraru se pomeni cu vre-o douăzecĭ de gloanţe că începură să'ĭ fluere pe la urechĭ.

Atuncĭ, cuprins de frica morţeĭ, căcĭ crezuse bietu pădurar că vrea să'l ucidă, căzu la pământ strigând:

— Lasa-mĕ, d-le Simioane, nu maĭ glumi zĕŭ!

Licinsky, rîzind cu hohote, strigă:

— Ho, pădurar fricos ce eştĭ, nu'ţĭ fie teamă, nu vreaŭ să te omor... N'aĭ cerut tu să vezĭ meşteşugu cum daŭ eŭ cu arma?

Apoĭ dându-ĭ puşca în mână ĭĭ zise:

— Ia să te vedem cum ştiĭ să slobozĭ tu puşca.

Păduraru, după ce descărcă arma, se despărţi de Simion în bună pace.

Dar zilele treceaŭ şi Licinsky, care devenise spaima Dobrogieĭ, se apropia cu paşĭ repezĭ de ziua de 16 August, când, în sfârşit, a putut fi ucis acest tâlhar primejdios şi fără seamăn!..

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

IVAN RIBACOF

De când cu răceală ce o căpătase Simion, fugind în noaptea aceia din Brăila, se simţi mai rĕŭ şi începu să mai înceteze cu prădările.

Bani mai avea vre-o 500 de franci din cei 800 luaţi de la Haralaşca.

De câtă-va vreme el începu să viziteze pe un prieten al sĕŭ, tot polonez, Ivan Ribacof, vierul d-luĭ Theodor Mihailof-Chioru, a cărei vie este aşezată în dealul Sarica peste drum de via d-luĭ Theodoroff.

Bordeiul vieĭ este aşezat pe o colină de deal, de unde se vede uşor şoseaua la kilometrul 19, o pantă mare, de unde se distinge uşor trăsurile ce scoboară şoseaua.

In 3 minute cel mult, negreşit mergênd mai repede, banditul putea ajunge la şosea la kilometrul 21—22 înaintea trăsureĭ ce s'ar fi vĕzut scoborând drumul. La spatele bordeiuluĭ este o altă vie din care ajungĭ pădurea, vêrful dealu-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

luĭ şi de aci drumul la Teliţa, valea perjelor spre Nicoliţal, valea plopilor spre Medankioi, adică avea uşor drumul Tulceĭ, calea Isaccei şi valea Măcinuluĭ.

Locul ales de găzduit era cât se poate de potrivit pentru Simion.

Bordeiul este săpat în pământ, are un antreŭ, o cameră mică la stânga, o cameră maĭ mare la dreapta; păreţiĭ d'asupra nivelului soluluĭ sunt de piatră, lipiţĭ cu lut; învelişul este de tinichea.

De jur împrejur sunt plantaţĭ o mulţime de arborĭ stufoşĭ carĭ ascund intrarea bordeiuluĭ, ferindu-l de razele soareluĭ.

Intr'una din serĭ, pre când Simion se afla la Ivan Ribacoff bând împreună, Ivan, care fusese în dimineaţa aceia la târg, îĭ zise:

— Simioane vreĭ să puĭ mâna pe o bogăţie straşnică?..

— Eŭ? Cum dracu nu!.. Dar ce'ĭ?

— Ştiĭ că peste câtă-vă vreme este sărbătoare la mănăstirea Cilik şi o să vie să slujească Episcopu?

— Eĭ şi?.

— N'ar fi bine să...

— Ce să?. Sá mergem să mĕ sfinţesc şi eŭ? Foarte 'ţĭ mulţumim de asta.

— Nu, ştĭ că Episcopu are o cruce de briliante care face câte-va miişoare de leuţĭ.. O

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdr

poartă tot-d'auna subt anteriu.. Ce zicĭ Simioane ?

— Eştĭ prost mă Ivane... Cum te gândeştĭ tu că 'ĭ aşa lesne să furĭ, când Episcopu o se fie cu zecĭ de gardiştĭ carĭ or să aibă în vedere că şi eŭ sunt pe aicĭ ?.. Lasă'l să treacă în pace. Şi apoĭ îs cam bolnav... Na, ţine, te du să maĭ târgueşĭ ceva.

Şi Simion iĭ întinse o hârtie de o sută.

De la o vreme Ribacoff trăia foarte bine. Licinsky îĭ dădea mereŭ la banĭ aşa că toţĭ ceĭ din Sarica se miraŭ cum Ivan juca mereŭ *aurol* (un joc de cărţĭ) şi cheltuia nebuneşte pe chefurĭ la cârciumarul din Teliţa. De şi prietenĭ bunĭ şi chiar ţinea la Simion, totuşĭ de la o vreme Ribacoff începu să cugete şi el la ceĭ 10.000 de leĭ promişĭ în guvern... Intr'o noapte, pe când Licinsky se afla găzduit de el n'a putut dormi, cugetând mereŭ ca să 'l vîndă şi luând paralele să plece din ţară, simţea că înebunea de bucurie gândind la ceĭ zece miĭ de leĭ, o sumă aşa de mare !.. Dimineaţa sculându-se merse spre Teliţa, după ce închise pe Simion pe din afară în bordeiŭ, ca să caute pe notar... Era hotărît, vrea să denunţe pe Simion, să ia premiul...

Ajungând în Teliţa întrebă de notar, dar acesta lipsea, nu era acasă.

— Heĭ, îşĭ zise Ribacoff, tot nu pot să 'l maĭ trădez !.. Şi apoĭ ia să mĕ gândesc bine ! Dacă

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

nu l'or prinde, atunci e vaĭ de pielea mea! El o să ştie cine l'a vândut şi o să 'mĭ jupoaie pielea de viŭ!

Se întoarse acasă ca orĭ-ce om cinstit şi îşĭ vĕzu de ale caseĭ.

A doua zi era tocmaĭ Joĭ.

Episcopul Dunăreĭ de jos, care fusese la hramul mănăstireĭ din Celik, se reîntorcea escortat de gardiştĭ de oraş. P. S. S. plecă din Celic pe la orele 2 după amiază şi o luă spre Tulcea, unde ajunse la orele 6 seara, după ce trecu prin Cataloiŭ. Apoĭ plecă din Tulcea a doua zi la 16 August la orele 2 şi se îndreptă către Chilia, unde avea de gând să stea vre-o două zile. N'apucă încă să stea mult, când se pomeneşte cu o telegramă din Tulcea că Licinsky este foarte rĕŭ rănit, iar un soldat e mort.

Această veste îl uimeşte şi numaĭ de cât înştiinţează pe primarul din Tulcea că P. S. S. va veni la înmormântarea soldatuluĭ mort să'ĭ slujească pogrebania.

Simion, decĭ, care ştia că Episcopul va fi însoţit de o mulţime de gardiştĭ şi norod, nicĭ că a gândit să'l atace, ci a stat zilele din urmă în bordeiul luĭ Ribacoff, bênd mereŭ la vutcă.

Ribacof, a doua zi, Juoĭ, se simţi iarăşĭ coprins de frigurile banilor. In mintea sa se născu iarăşĭ dorul de a vinde pe Simion, şi, fără să

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

mai stea pe cumpene merse iarăşi la Teliţa ca să găsească pe notar.

Dar, se vede, era ceva făcut ca viaţa luĭ Simion, se mai lungească cu o zi, căcĭ iarăşi Ribacof nu găsi pe notar...

— Mare noroc are Licinsky, îşĭ zise el! 'Mĭ e teamă să maĭ viŭ p'aci, să maĭ cercetez! Dacă o să audă Simion ?...

Şi, zicêndu'şĭ ast-fel se reîntoarse acasă.

Simion, care rĕmăsese înnăuntru, dormea dus când Ribacof se reîntorcea.

Toată noaptea o trecură amândoĭ bând şi vorbind câte şi maĭ câte. Simion, ca nicĭ o dată era maĭ chefliŭ şi maĭ vesel. Istorisea din viaţa luĭ câte şi maĭ câte rîzênd amândoĭ şi ciocnind mereŭ.

Noaptea trecu în pace.

16 August, ziua demnă de ţinut minte, zi în care Dobrogia rĕsuflă cu putere, se apropia.

Maĭ sunt câte-va ceasurĭ şi Simion Licinsky va fi prins, el, spăimântătorul tâlhar, care fusese groaza locuitorilor atâta amar de vreme, va zace lovit de glonţ, legat şi ferecat, neputêndu-se mişca, iar în urmă îşĭ va da obştescul sfîrşit...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

SOLDATUL GHEORGHE CHERVASE

In comuna Străoanca, plasa Zăbrăuţuluĭ, judeţul Putna se născuse soldatul Chervase Gheorghe din regimentul I de linie, ultima victimă a luĭ Simion Licinsky şi care a căzut mort pentru devotamentul sĕŭ făcându'şĭ datoria.

Satul Străoanca este unul din satele cele maĭ frumoase al judeţuluĭ Putna.

Aşezat nu departe de munţĭ, are pămênturĭ grase şi bune, loçuitoriĭ sunt maĭ toţĭ bogaţĭ, avênd fie-care locu luĭ.

Chervase era cam de vre-o douăzecĭ de anĭ când, într'una din Duminicĭ la hora satuluĭ i se aprinse inima dupe fata cea maĭ frumoasă a satuluĭ, Ileana.

Şi avea flăcău dupe ce să i se scurgă ochiĭ : Ileana era o frumuseţe şi jumătate; trup înalt, ochiĭ marĭ şi galeşĭ, negriĭ şi plinĭ de foc, şi faţa şi buzele roşiĭ ca cireaşa, iar mersu-ĭ părea căĭ de căprioară.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Şi pentru toate farmecele astea ceĭ din sat o şi botezară Ileana Cozinseana.

D'apoĭ harnică cine era ca dênsa?... O vedeaĭ că se scula cu două ceasurĭ înainte de a se vedea zorile, şi unde intra în ogradă şi chema găinele, le dădea să mănânce, îngrijea de puĭ, îĭ lua unu câte unu, îĭ gĭugĭulea, îĭ purica, trecea apoĭ la cotețu raţelor, le da drumu, apoĭ lua boiĭ, şase boulenĭ cât toată ziua de marĭ, îĭ adăpa, punea fîn în ieslele cailor, dădea sare să lingă vacilor, lua periile şi începea să ţesale caiĭ... şi toate astea le făcea cât aĭ clipi din ochĭ şi singură, singurică...

Apoĭ o vedeaĭ că mi se ducea în spatele casiĭ, unde îşĭ aranjase pentru gătit, şi lua apă de cea maĭ rece, mi se spăla cu săpunu pe care 'l cumpărase din Focşanĭ, îşĭ ungea păru cu unt de migdale cu mirosu trandafiruluĭ, se pieptăna, îşĭ făcea două coade groase ca mâna voiniculuĭ, le lăsa pe spate legându-le cu câte două cordele roşiĭ ca bujorul, se gatea aşa fel, că de aĭ fi vĕzut-o n'aĭ fi crezut că ea este Ileana care adineaurĭ ţesălase caiĭ şi dăduse vacilor să lingă sare.

Gheorghe Chervâse din ziua aceea era amorezat straşnic de Ileana.

N'o slăbea din ochĭ, îĭ ţinea calea mereŭ, îşĭ căuta de lucru pe la pământul lor.

Pricepuse şi fata, pricepuseră şi părinţiĭ feteĭ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

şi toţi se învoiră la dragostea asta, căci Chervase era flăcău satuluĭ cel maĭ de treabă: rare orĭ îĭ călcasè picioru prin cârciumĭ şi nicĭ alte rele nu se auziseră despre dînsul.

Intr'una din serĭ, el împreună cu părinţiĭ feteĭ, şedeaŭ de vorbă pe prispa casiĭ, istorisind câte şi maĭ câte, snoave de care spune românu când vede că'ĭ merge bine lucrurile şi că 'ĭ sporeşte munca.

Din vorbă în vorbă ajunseră la însurătoare.

— Când aĭ de gând să te însorĭ Gheorghe, îl întreba tatăl Ileniĭ.

— De, ştiŭ şi eŭ!.. Ăl de sus ştie maĭ bine.

— Păĭ, trebue să facĭ întâiŭ armata băete şi în urmă să'ţĭ fie gândul la însurat.

— Crede-mĕ, moş Petre, că mĕ îngrozesc cugetând să o fac; am auzit că's prea multe greutăţĭ pentru bieţiĭ soldaţĭ.

— De, fiule, cam aĭ dreptate!... Zăŭ îmĭ vine şi mie a crede că astăzĭ armata a ajuns o batjocură şi că numaĭ este ceea ce era o dată... pe vremurile noastre.

Pe atuncĭ a fi militar, a'ţĭ apăra ţĕrişoara şi moşia ta era o cinste şi nu ştiŭ dacă în toată ţara se gasea un suflet care să se dee înapoĭ de la cinstea asta. Fie-care simţea că'ĭ bate în piept inima de bucurie gândindu-se că 'şĭ apără ţara, că îşĭ varsă deopotrivă cu toţĭ sângele pentru moşia luĭ, pentru părinţiĭ lor. Pe vremea aceia Dom-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

nul era ca și soldatul, și el intra în foc, punea mâna pe armă și se lupta piept la piept ca cel din urmă. Astăzi s'a schimbat treaba lucrurilor. Ofițerii stau d'o parte unde nici miros de iarbă nu vine, se uită cu ochianele și dau la poruncî nenumărate în vreme ce soldații pier cu sutele în luptă. Cei marî își păzesc bine pielea dumnealor cea scumpă!... Și pentru asta vezî că numaî egzistă dragoste între militarî, că nu maî este atâta frăție și iubire între soldat și ofițer.

Bietu soldat este muncit maî rĕu ca o vită. Te ia de la coarnele plugului și în loc să mânuești arma te dă ca slugă pe la ofițerî ca să spelî ca muerile tingirile, să fiî dădacă la copiî; să te ocărască câte o smintită de ofițereasă!... Asta ți-e viața!... Și apoî numaî de ar fi atîta!? Aî o leafă ca vaî de om, și ți-o oprește și pe aceia ofițerii și sergenții. Ba, dacă o cerî, îți dau și bătae!...

Heî fiule, sunt multe de zis!.. Nu te uiți că de la o vreme toți carî intră în armată și-î dă pe la oraș nu se maî întorc la satele lor?... Ce se întîmplă cu eî?... Cât stau în armată se obicĭnuesc cu traiul ticălos și trândav, se dedau cu viața și petrecerile murdare ale orașelor și când este să se libereze le vine greu să se maî întoarcă la coarnele plugurilor, să 'și vază de casă și masă, de moșioara luî, ci îsî vinde maî

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

pe nimic totul și se duce la oraș unde intră slugă pe la casele ciocoiești!...

Și pentru asta suferă țarina, pentru asta suntem săracĭ și mergem înapoĭ ca racu!... Nu te uiți la sate ce aŭ ajuns fetele?... Maĭ toate s'aŭ boerit, li-e rușine par'că să maĭ poarte frumoasa iie țărănească, care le face mult maĭ mândre ca rochile ode rașe!...

Spune-mĭ, n'am drept?...

— Ba chiar drept aĭ grăit... Și eŭ am gândit ca d-ta... Ce o să fac însă? Trebue să las pustiuluĭ și pământ și tot, să dea sărăcia în toate... Legea 'ĭ lege...

Dupe ce maĭ vorbiră multe se despărțiră.

— Fie că bun mi se pare băiatu ăsta, zise moș Petre nevesti-si.

— Și mie 'mĭ pare o inimă bună... Ileana se topește de dragu-ĭ.

— Ce, ar vrea să'l ia?

— Maĭ e vorbă!...

— Dar armata?

— O face-o în urmă.

— Unde-ĭ Ileana?...

— La moară.

— O fi iubind-o el?

— Se topește dupe ea.

— De unde știi?

— Chiar i-a spus el Ilenuței maĭ ieriĭ seară.

— Da!...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Ce, nu'ţĭ place nunta asta?

— Nu zic nu.

— Dar atunci?

— Vezĭ, îĭ pârdalnica de armată la mijloc...

— Nu face nimic, îĭ logodim acum.

— Şi?

— S'or lua dupe ce-o sfîrşi armata.

— Prea e vreme multă.

— Şi ce crezĭ?

— Or să se uite.

— Eĭ?

— Şi ţinem biata fată logodită de geaba.

— Zĕŭ dacă nu judecĭ maĭ rĕŭ ca o muere: Ce-are a face. Gheorghe e un băiat tare de trebă...

— Vĕd şi eŭ.

— Nu'l ştĭ şi pe tat'sĕŭ ce om cum se cade era?... Dar mă-sa, ce femee cinstită!...

— Aşa e.

— Decĭ, ce să maĭ aşteptăm. Copiiĭ, se iubesc.

— Adică zicĭ să 'ĭ logodim.

— Maĭ e vorbă.

— Să întrebăm şi pe Ileana.

— E ca şi 'ntrebată.

— De ce nu'mĭ spuseşĭ atuncĭ maĭ din nainte toate astea? Trebuia să ne înţelegem şi cu Gheorghe, tot fuse adineaurĭ aci.

— Las l'om întîlni noĭ.

Muzeul Digital al Românilor Români
revistatransilvania.ro/mdr

— Bine.

Şi aşa fel vorbiră părinţiĭ fetiĭ până ce ajunseră acasă.

Chiar în seara aceia preotu logodea pe Gheorghe Chervase cu Ileana, fata cea maĭ frumoasă din sat.

Zilele trecură în pace şi fericire.

Insă vremea pentru miliţie se apropia cu paşĭ repezĭ.

Chervase îşĭ părăsi cu jale logodnica ca să meargă în Focşanĭ unde trase sorţiĭ şi de unde porni în regimentul I de linie ca să cază în urmă mort pentru o causă sfîntă.

El este acela care a ucis pe Licinsky şi care a căzut mort de mâna Bandituluĭ !...

Pentru mine el este maĭ eroŭ de cât altul care ar fi luat o redută ! El a scăpat omenirea de un rĕŭ nemărginit, a murit nu pentru a mări veniturile regilor, şi a pune decoraţiĭ pe piepturile searbăde ale ofiţerilor, ci pentru a readuce liniştea în sufletele Dobrogenilor...

Consacru aceste rînduriĭ în memoria acestuĭ brav soldat. Fie ca amintirea luĭ Gheorghe Chervase, din satul Străoanca, plasa Zăbrăuţĭ, judeţul Putna, să rămâe pururea !...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

PRINDEREA LUI LICINSKY

In dimineața zileĭ de 16 August 1891, Simion deșteptă pe Ribacof, care dormea încă și'l rugă să'ĭ facă de mâncare.

Ribacof, dupe ce se spălă, făcu focul și puse de mămăligă, apoĭ spuse luĭ Simion că se duce să maĭ adune surcele.

Când eșĭ, dupe ce închise pe Simion pe din afară, se întîlni cu moș Calenic, un vier vecin, care veni să'ĭ ceară în împrumut niște pirostiĭ.

— Bine, moșule, ți le daŭ... Staĭ puțin aicea.

Apoĭ Ribacof se duse prin vie unde șezu mult...

— Dar bine Ivane, nu vreĭ să'mĭ daĭ ce ți-am cerut ?... Spune'mĭ !

— Ba ți-le daŭ îndată. Maĭ așteaptă nițel.

— De ce ?

— Nu înțelegĭ ? Am un musafir și trebue să-ĭ fac mâncare. Adun încă surcele...

— Mosafir ? Pe cine ?

Muzeul Digital al Românilor Ardeleni
revistatransilvania.ro/mdr

— Ce să afli şi d-ta; ia, un prieten.

— N'o fi Simion ?

— Aşĭ.

— Ba, ia spune drept.

— Tacĭ, tacĭ, el este.

— Aoleŭ.... Ia haid, să vedem ce face. Aşĭ vreaŭ să 'l văd şi eŭ.

Apoĭ amândoĭ tot vorbind încet se apropiară de fereastra bordeiuluĭ.

Licinsky auḑind că vorbeşte cine-va pe afară întrebă cine este.

— Ia eŭ, cu un prieten.

— Bine că mĭ spuseşĭ zise Licinsky şi începu iar să bea.

In acest timp Ribacof, ese din casă cu vecinul sĕŭ, care de o dată ĭĭ şi propune, că de ce nu s'ar înţelege ca să omoare eĭ pe Licinky, şi să se profite eĭ de premiul pus pe capu luĭ Licinsky

O discuţie se încinge între dînşiĭ, Ribacof spunând că e cu neputinţă, căcĭ la amîndoĭ cum sunt de bătrînĭ, le ajunge câte un pumn de la Licinsky ca să ĭ culce la pămînt. In urmă să termine prin a se primi ideea luĭ Ribacof ca vecinul sĕŭ, până ce el va prepara demâncarea luĭ Licinsky să anunţe pe Notaru din Teliţa ca să vie cu patrulele de soldaţĭ să prindă pe Licinsky, — care se găseşte găzduit la via luĭ Teodor (Chioru) Mihailof.

Muzeul Digital al Românilor
revistatransilvania.ro/rdr

Notarul, înţeles cu cârciumarul Ivanciŭ Ghiorghieff fuge la Cilic să caute ajutoare. Aicĭ găsesc patru sergenţĭ de oraş. Eraŭ agenţĭ de poliţie din Tulcea trimişĭ lâ Cilic pentru siguranţa P. S. S. Episcopul Dunăreĭ de jos.

Notarul îĭ vesteşte de ceea-ce ştia. Maĭ iaŭ de aci treĭ soldaţĭ şi cu toţiĭ, cu soldaţiĭ de la Teliţa, alţĭ doĭ, se pornesc spre via luĭ Teodor Mihailoff. Pe drum se uneşte cu eĭ lucrătorul din via călugăriţelor, Iordache Gătej, moş Calinic, vierul cel-l'alt şi Simion Găitan, fost în armată. In total în poteră eraŭ notarul de la Teliţa, Bonciu, cârciumarul Ivanciu Ghiorghieff, soldaţiĭ din âmtêiul regiment de linie Chervase George, Vasile Munteanu, Nic. Duracĭ, George Manafeoti şi Toader Chiric; sergenţĭ de oraş, eraŭ Ion Olteanu, Nic. Constantin, Iamandi Tănase, Costea Ion, lucrătorul Iordache Gătej, din Bacăŭ, vierul Calinic, şi Simion Găitan. In total, la începutul acţiuneĭ eraŭ în foc 12 persoane, căcĭ scad pe soldatul Toader Chiric, căruia 'ĭ-a venit rĕŭ şi pe un caporal care era bolnav de la Teliţa.

Intrând în vie, îĭ întâmpină vierul Ivan Ribacoff, care le arată cheia şi le zise că Simion este închis pe din afară, dar în acelaş moment pornind poterea la deal spre bordeiŭ, vierul răcneşte cât poate de treĭ orĭ cuvêntul *caraul!*

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdr

Vestea așa dar pe bandit, după ce tot el 'l închisese în casă.

Pe de o parte vindea pe Simion închis în casă, pe de altă parte îl vestea cu glas tare să se ferească dacă cum va n'o fi prins Simion, să nu pățească ceva.

Un sergent ï pune mâna la gură și-ï trage doï treï ghionți, făcându-l să tacă.

Cam pe la ora 8 înconjură casa, și din în ce în ce se apropie de dênsa.

In față eraŭ sergenții Olténu, soldatul viteaz Chervase, și cu vieru Gaitan. Toții silesc ușa tindeï și se așează la ușa odăï unde se găsea Licinsky.— Sergenții înconjură casa, armați fiind unii cu revolvere alții cu ce apucase.

In dosul casiï era doï soldați, în fața celor două geamurï doï sergenți de poliție și Iordache Gătej, care luase arma soldatuluï Toader Chiric. Pe casă la coș, așezați era Ivanciŭ Ghiorgheff. Simion deșteptat din piroteala boaleï luï, sguduit în încrederea se către vierul Ivan Ribacoff, fie prin strigătul de *caraulă*, fie prin strigătele potereï, prima mișcare a luï a fost să se repeadă la fereastră, să ia loc între părețele celor 2 ferestre din camera mare. De aci trase pe fereastră primele lovituri de revolver, despre ușă. Când a tras soldatul Chervase, vĕzêndu-se descoperit, s'a pitulat jos, a tras în fața luï un balaboc deșert și desfundat, pe care 'l-a

Muzeul Digital al Românului Românesc
revistatransilvania.ro

așezat singur în fața ușeĭ, în fața peretelui dintre cele două ferestre. In această poziție, banditul s'a apărat cu furie; somat să se predea, a tras două focurĭ de revolver.

Soldatul Chervase se repede la ușe, smulge ușa din afară, intră în antreu și se postează în fața ușeĭ camereĭ din dreapta.

Unĭĭ din soldați, ĭĭ ₫ic luĭ Chervase George (mortul) să se retragă din dreptul ușeĭ, el refuza zicând că el voește să tragă cel d'ântâiŭ când va încerca să iasă Licinsky.

Licinsky, auzind că e cine-va în tindă, voește să deschiză ușa să vază, zărind pe soldatul Chervase se repede să puie mâna pe pușcă, în acest timp, de și ușa se închisese de Licinsky, Chervase George sloboade pușca al căruĭ glonț lovește pe Licinsky în spate —.

Să vĕd urmele loviturilor prin scândura de la ușe. Simion rĕspunde tot prin ușe cu două focurĭ de pușcă. Unul lovește pe nenorocitul Chervase în piept. Glonțul atinse inima.

Chervase George cade jos, zicând: «Eŭ sunt liberat, rog pe comandant să aibă grije de acasă și de doĭ boĭ, să nu mi se vîndă.»—

Atuncĭ vieru Simion Găitan, care se afla cu un ciomag lângă Chervase Gheorghe, văzând că el moare, ĭĭ iea pușca din mână și începe să bage în ușe prin niște găurĭ ale ușeĭ. In acest timp se mai da focurĭ de sergenți pe fe-

Muzeul Digital al Românului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

reastră când, dupe zece minute, se observă că Licinsky nu mai respunde, şi atunci ceĭ din tindă chiamă pe ceĭ alţĭ să intre cu toţiĭ în năuntru căci Licinsky trebue să fie rănit de nu mai respunde. Soldaţiĭ cu Gaitan şi sergenţiĭ se încuragiază şi cu cuvêntul de «ura» pătrund în odae, unde găsesc pe Licinsky pitit sub-pat.

Cu toţĭ se reped pe Licinsky îl trag afară de picioare şi îl leagă bine, frecându-l.

El însă le spuse cu glas jumĕtăţit:

— De geaba mĕ legaţi!... Nu mai pot fugi.

Lupta a ţinut cinci, şase minute şi s'aŭ schimbat peste 40 focurĭ de ambele părţi.

Pe pereţiĭ camereĭ ereaŭ urme de peste 15 gloanţe.

Pe jos eraŭ puştele luĭ descăcarte. Cea scurtă nu avea cartuşe. Cea mare avea cartuşele deşerte în camera celor douĕ ţevĭ. Revolverele, două la numĕr, le avea cu el sub pat, unul era deşert de toate cartuşele, cel-alt mai avea douĕ cartuşe. Tot pe jos, alăturĭ, era geanta luĭ mare de pele neagră; — geanta avea curele negre de atârnat de pe gât. In această geantă mare eraŭ treĭ gentuleţe (tobe micĭ), tot de pele neagră, în care avea cartuşe de revolver înfăşurate în hârtie subţire unul câte unul. Poate eraŭ 100 cartuşe. In geanta mare mai păstra cartuşele deşerte de puşcă, calibrul 12, iarbă, dopurĭ, capse pentru cartuşe şi masina de fabricat cartuşe

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/ro/

Pe pat era tesacul (un fel de iatagan) a căruĭ lamă era înflorită, tocul iataganuluĭ era de pele neagră. De cureaoa toculuĭ acestuia atârna învălitoarea unuia din revolvere, pe ale căruĭ borduri era cusut un lanț de aur. Tot lanț de aur avea cusut la bordurile genteĭ marĭ.

Atât puștile cât și revolverele (calibrul 12 cu câte 6 focurĭ) străluceaŭ de curățenie. La patul revolverelor (la amândouĕ) eraŭ atârnate câte 2 alcale de aur de la lanțurile jefuite. — Cartușiera pentru cartușe de pușcă, era în felul cartușierelor de vânătoare, de pele neagră, cu borduri înțorțonate ca să acopere cartușele de ploae.

Pânza, pe care eraŭ așezate cartușele, unul lângă altul fie-care în locul rezervat, era în colorile naționale: roș, galben și albastru. Cartușiera era plină cu cartușe; lipseaŭ patru.

In pozunarul, pantalonilor eraŭ 330 leĭ; în degetul inelar de la mâna dreaptă purta o verghetă. In pozunar maĭ avea douĕ pachete de medicamente cu inscripția farmacistuluĭ Negrescu din Brăila.

Puștile eraŭ sistem foc central, călibrul 12, de oțel bun; una mare, declară că a cumpărat-o de la Brăila; una mică, era pușca de vânătoare a nenorocituluĭ Papadat, ale căreĭ țevĭ le scurtase ca să o poarte comod în pădure și fără să se observe să o poate avea sub manta.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Simion era îmbrăcat cu pantaloni închişi, avea un ilic de lână, de culoare vânătă; în cap o pălărie roşietică. In odae s'a găsit abaoa luĭ de coloare cafenie şi o pereche de ghete, al căror carâmb era tăiat, prefăcându-le într'un fel de pantofi.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

MOARTEA LUI LICINSKY

Simion este foarte greŭ rănit.

Glonțul pătrunsese adânc de sus în jos, pre când Simion se afla pitulat pe vine. Nu maĭ era nădejde de scăpare, căcĭ atinsese rinichiul, după ce a trecut prin muschiul de lângă șira spinăriĭ.

Cearta începe între soldaţĭ și gardiștĭ îndată ce el teroarea Dobrogeĭ, a fost legat și terecat. Nu se înțelegeaŭ carĭ din eĭ a muncit maĭ mult la prinderea luĭ.

Gardiștiĭ încarcă pe Simion pe umerĭ ca să 'l ducă cine știe unde; soldaţiĭ se opun cu baionetele la armă.

D. Djambaţoff, care se afla acolo, îĭ sfătuește să lase pe bandit la loc până la sosirea procuroruluĭ. Se aduce apă, banditul e desbrăcat și spălat.

Sosește căpitanul Simicĭ care restabilește ordinea.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Lumea curge ca ploaea.

Sosește ajutorul administrațiuneĭ Cernea împreună cu procurorul și împreună cu el inteligentul advocat domnu *Silviu Baboianu*, ale cărui corespondențe ne-aŭ fost de mult folos.

Camera mare era adăpostul luĭ Simion; pereții eraŭ ciuruiți de gloanțe, ferestrele sparte, cercevelele rupte, ușa găurită în 7 locurĭ; douĕ focurĭ eraŭ din lăuntru afară, trase din pușcă, iar cincĭ din afară în lăuntru, treĭ focurĭ de revolvere și douĕ de armă militărească. Cele douĕ focurĭ eraŭ trase din dreptul ușeĭ din antreŭ de către nenorocita victimă Chervase George.

Focurile maĭ întesate s'aŭ tras pe ferestre.

Doctorul a sfârșit pansamentul; sigur fiind că banditul va muri căcĭ rana este gravă.

Simion gemea și cerea necontenit apă.

Cu toate că este slab și abia gâfâe, totuși ochiĭ 'ĭ sunt viĭ, marĭ, și privirea luĭ încruntată.

Procurorul Poenaru începe interogatorul.

Intrebă de toate crimele ce i se pun în sarcină și de care 'și amintește.

Simion Licinsky respunde rar, neagă saŭ afirmă, după cum a comis saŭ nu crima.

Răspunsurile luĭ sunt limpezĭ, dar grele, și cu toate că este slăbit din causa boaleĭ și a sângeluĭ pierdut, neagă cu energie fapte ce i saŭ pus în sarcină și pe carĭ nu le-ar fi comis.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Cerênd mereŭ apă, gemând din când în când, rĕspunde din ce în mai greŭ.

Cuvêntul banditului deveni aproape neauzibil se întoarce de pe o coastă pe alta și geme; cere vecĭnic apă și se plânge că îl doare înlăuntru arătând stomacul; roagă să'l încingă cu o cârpă peste mijloc.

Ochiul îĭ este viŭ; privirea pătrunzătoare și cruntă.

Se roagă apoĭ să i se deslege legăturile picioarelor, sub cuvênt că îl strâng frânghiile. Procurorul Poenaru dă ordin numaĭ să i se slăbiască legăturile.

Ceasul fiind înaintat, doctorul cere a se suspenda instrucția de oare-ce începuse căldura.

Ca să fie transportat într'una din camerile bordeiului toate că gemea, cu toate că se văeta, se pune singur pe picioare, ca și cum 'șĭ-ar fi încercat forțele să vadă, dacă la caz de nevoe, l'ar ajuta puterile. Desnădejdea i se zugrăvește pe față. Este slab și abea se ține pe picioare. Ochiul i se întunecă maĭ mult.

In odaia de alăturĭ, la capul nenorocitei victime a curagiului sĕŭ, Chervase Gheorghe, citește dascălul bisericeĭ vecine; leaturile luĭ se închină din când în când. O lumânare arde la cap.

* * *

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

A doua zi, Sâmbătă 17 August la orele 5 dimineaţa Simion Licinsky suferă fiisiceşte grozav; chipul i se înegrise, trăsurile feţeï ï eraŭ încordate; ochiul însă viŭ, pupila mare te înfiora când se dilata privindu-te. Şi privea curios pe omul în ochï, când ïï adresa o întrebare, de la al căruï respuns bănuia vre-o cursă. Acum se sbătea des, se întorcea maï la fie care douĕ minute de pe o parte pe alta, cerând apă. Procurorul Poenaru îşï repetă în parte cestiunile de erï şi la toate respunde întocmaï. Căldura dispăruse; în locu-ï membrele îï deveneaŭ din ce în ce maï recï. Se încercă să se semneze procesul verbal de către Simion. Nu maï avea putere să ţie condeiul în mână.

Buzele i se albesc; o spumă albă roşiatică i se iveşte din când în când pe colţurile buzelor. O şterge cu mîneca, cerând mereŭ apă.

Se bate mereŭ de pe o parte pe alta, geme şi se vaită. In bătaia luï se loveşte maï rĕŭ cu capul de copaie, carï ï servea drept pernă. Ultimele luï cuvinte a fost rugăciunea abia înţeleasă, adresată de a i se pune sub cap ce-va maï moale.

— Puneţï mĕ rog.... un ţol.... un ţol... ceva... sub.... cap....

Procurorul Poenaru dă ordin să i se aştearnă o manta.

Atuncï Procurorul ordonă să se aducă în ca-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

meră armele care se găsiseră la el, ca să i se ceară esplicări.

Banditul se întoarce cu faţa către asistenţi un fulger ’i clipeşte din ochii; pupila i se dilată privindu’şi comoara: două puşti, două revolvere, cartuşiera şi geanta lui.

Numai poate da nici o esplicare. Gâfâe şi se vaită slab. Nu ’şi deslipeşte ochii de arme şi urmăreşte mereu mâna soldatului, cari ’i avea armele şi le despacheta rênd pe rênd.

Zadarnice fiind încercările de a avea deslușiri, Procurorul porunceşte soldatului să ridice armele.

Ochii banditului fulgeraŭ, încruntând sprâncenele.

Lung se uită după soldat, până ce acesta dispare pe uşe.

Cu un suspin greŭ, scoţând un gemăt mai mult răcnet, fără să poată face nimica spre apărarea lor, banditul se întoarce cu faţa spre perete.

Se sbate din ce în ce mai răŭ.

Sunt orele 9 dimineaţa.

De cinci, şease minute sta liniştit cu faţa către perete.

Mânele îi eraŭ de ghiaţă.

De o dată întinde într’o mişcare bruscă piciorul drept şi suspină greŭ.

Murise!..

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

* * *

După moartea banditului, Sâmbătă la orele 9 dimineaţa, d. procuror Poenaru a dispus transportarea la Tulcea a ambelor cadavre. Locuitorii comunei Nicoliţel, carî pregătiseră un coşciug îmbrăcat în materie roşie cu panglicî albe, pentru nenorocitul Chervase George, aŭ refuzat să dea o scândură, un cuiŭ, cel maĭ mic lucru pentru banditul Licinsky. Sforţările administraţiunei eraŭ zadarnice. Ţăraniĭ fugeaŭ, se ascundeaŭ, refuzaŭ cu vorbe energice orĭ-ce pentru cadavrul banditului. Cu zorul s'a prins o căruţă din Nicoliţăl ca să ducă cadavrul banditului. Pe căruţaş îl chema tot Simion şi era acelaş în căruţa căruia tâlharul ucisese pe sergentul Marîn Ion Olteanu. Viile de prin prejur eraŭ pline de căruţe ţărăneştĭ, carî fugeaŭ de la localitate ca să scape de urgia de a transporta cadavrul banditului.

In timpul acesta soseşte d. procuror general Gh. D. Zorilă, întovărăşit de administratorul C. Grant.

Pe drum şoseaua era plină de ţăranĭ carî blestemaŭ privind cadavrul tâlharului.

La orele 12 şi jumătate din zi cadavrul nenorocitului soldat Chervase se porneşte din via luĭ Feodor Mihailoff. Coşciugul era frumos împodobit. Preotul comunei Telița într'o altă că-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ruţă preceda convoiul. La o distanţă de 500 metri căruţa locuitoruluĭ Simion din Nicoliţăl, ducênd către Tulcea cadavrul banditulu ĭ, înfăşurat într'o rogojină, având capul şi picioarele eşite în afară.

Douĭ sergenţĭ de poliţie păziaŭ cortegiul. Poporul făcea gard viŭ pe ambele laturĭ ale şoseleĭ, tot lungul drumuluĭ de 23 kilometri.

Se închinaŭ cu religiositate, scoteaŭ cu respect căciulele la trecerea căruţeĭ în care era aşezat coşciugul nenorocituluĭ soldat; blestemaŭ urgisit când ajungea căruţa cu corpul banditului. Cu mare greŭ, cu multe ghionturĭ, sergenţiĭ aŭ putut păzi cadavrul banditului.

Ajunşĭ la bariera Tulceĭ, preotul Teliţeĭ îşĭ îmbrăcă odăjdiele.

Aci aşteptaŭ comandantul garnisoaneĭ, colonelul Livezeanu, înconjurat de tot corpul ofiţeresc. Autorităţile civile nicĭ ele nu lipseaŭ. Lumea era grămădită. Peste 2.000—3.000 oamenĭ eraŭ la barieră.

Corpuluĭ soldatuluĭ Chervase i s'aŭ făcut la barieră onorurile militare de către o companie sub comanda căpitanuluĭ Simion Ilie, din compania căruia făcea parte soldatul împuşcat.

Cortegiul, care însoţea corpul victimeĭ banditului Simion, a trecut prin stradele Issaccea, Carol şi Babadag până la infirmeria militară unde s'a depus cadavrul în sala mortuară.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Cadavrul tâlharuluĭ a fost dus de la barieră drept la spitalul civil așezat afară din oraș.

Duminică dimineața, a doua zi, orașul era în sĕrbătoare. Din zorul zileĭ toată lumea era pe strade discutând, esplicând, creând legende și poveștĭ.

La orele 1 și un sfert p. m., P. S. S. Episcopul Dunăreĭ de Jos, Partenie, era la infirmeria militară înconjurat de tot clerul din oraș și din comunele maĭ apropiate.

Cortejul pornește de aci pe strada Babadag avênd în frunte pe P. S. S. Episcopul spre biserica catedrală sf. Nicolae.

După cortegiŭ urmaŭ colonelul Livezeanu, oficeriĭ, autoritățile, muzica militară; detașamente din toate armele sub comanda căpitanuluĭ Simicĭ, făceaŭ onorurile militare.

După serviciul divin la catedrală, locotenentul Voisel a rostit un discurs.

Noian de lume a condus rămășițele soldatuluĭ până la cimitir.

Cosciugul era împodobit cu maĭ multe covoare.

* * *

Autopsia cadavruluĭ bandituluĭ s'a făcut Duminică la orele 9 dimineața. S'a constatat că glonțul a străbătut prin rinichiul drept trecând

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

prin muschiul şireĭ spinăreĭ, apoĭ baza ficatuluĭ şi s'a oprit în burtă.

Glonţul era cu totul turtit.

Plomânul drept, era foarte atins de oftică. Tot organismul arăta urme de beţie.

Creerul banditului a cântărit 1500 grame. Circonvoluţiunile creeruluĭ eraŭ desvoltate în mod escepţioal.

Se ştie cu că cât are cineva creerul maĭ mare şi maĭ întortochiat e maĭ deştept.

* * *

Premiul de zece miĭ de leĭ s'a împărţit astfel : luĭ Ivan Ribacof s'a dat 4.000 de leĭ, iar ceĭ 6.000 s'aŭ împărţit egal între ceĭalţĭ.

Familieĭ nenorocituluĭ Gheorghe Chervase se va da, conform legeĭ poliţieĭ rurale, o pensie de 50 de francĭ pe lună.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

UN AL DOILEA LICINSKY

Pre când Licinsky se apropia de moarte, se constituiea în judeţul Covurluiŭ o bandă de hoţĭ sub conducerea luĭ *Dimitrie Mocanu zis şi Căpitanu,* compusă din 9 inşĭ, care comitea furturĭ îndrăsneţe pe drumul mare.

Banda era compusă de G. Mureşanu, N. Stan Gh. Brânzaru, şi încă 6 inşĭ.

In seara de 16 August, când tocmaĭ se prinsese Simion, pe când d. Cantacuzino se ducea la moşia sa Bălenĭ, la hotarul dintre moşia Cuca şi Bălenĭ, în pădurea Bălenilor, zisa bandă a năvălit asupra sa, şi după ce l-a maltratat într'un mod oribil, i-a luat 12.000 francĭ şi ceasul de aur.

Acest fapt îndrăsneţ a alarmat lumea întreagă. Un noŭ Licinsky apărea în judeţul Cŏvurluiŭ : viaţa şi averea călătorilor nu maĭ era sigură.

Administraţia de îndată s'a pus pe lucru în urma ordinelor severe ce aŭ fost date de către prefect pentru urmărirea şi prinderea acesteĭ bande de hoţĭ.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Vre-o săptămână după aceea treĭ hoțĭ din această bandă își propun să jefuiască pe un cârciumar din Barboși. In acest scop se duc la zisul cârciumar spre a rămânea la el în gazdă.

D. comisar al gărei Barboși, care era deja în urmărirea bandeĭ, intrând în zisa cârciumă zărește pe hoțĭ. Figurele lor fiind necunoscute, și manierele lor suspecte, i-a luat în cercetare și a constatat că în adevĕr eĭ sunt hoțiĭ pe carĭ îĭ urmărea. Cu ajutorul serg.-major Lăzărescu și a altor oamenĭ, pune mâna pe eĭ și după ce 'ĭ maĭ cercetează îĭ trimite la arestul poliției din Galați unde faptele ce li se impută se verifică și se adeveresc chiar de autoriĭ lor.

Hoțiĭ declară comisarului de gară că restul bandeĭ este în pădurea de la Hanu Conachi. D. comisar al gărei a plecat imediat cu un detașament de soldațĭ.

Pe când parte din hoțĭ se prindeaŭ la Barboșĭ poliția din Galațĭ, și anume sub-comisariĭ Timpău și Drăgulescu precum și ofițerul de sergenți Iordachi Trifănescu, pun mâna pe șeful bandeĭ Dimitrie Mocanu și hoțiĭ G. Morușanu, N. Stan și Gh. Brînzaru, în crîșma luĭ Neculaĭ Petrea de pe strada Tecuciŭ, situată vis-a-vis de casele d-luĭ I. Soare.

Hoțiĭ fiind abil înșelațĭ de către d. comisar Tataru care conducea instrucția, că tovarășiĭ lor aŭ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

denunțat totul, mărturisesc ca adevărate toate furturile ce li se imputaŭ.

Pe când hoțiĭ se cercetaŭ, Gh. Brânzaru a fugit. D-niĭ sub-comisarĭ Popovicĭ și Țimpau aŭ fost noaptea întreagă în urmărirea sa, dar cercetările lor aŭ fost zadarnice, hoțul fugar n'a putut fi prins.

Eĭ venise în oraș să cumpere cartușe și efecte de drum.

S'a găsit la dênșiĭ; 25 jumătățĭ de napoleon, 60 mărcĭ, 200 francĭ în bilete ipotecare, 600 cartușe, efecte de drum și ceasul de aur al d-luĭ Catacuzino. După mărturisirea lor eĭ aveaŭ de gând, după furtul de la Barboșĭ, să atace pe d. Ionică Plesnilă, senator.

* * *

Acum, când Simion a pierit, când acel vecĭnic și înspăimêntător «*stăĭ*», care băga fiorĭ de grózĭ, auzindu-l, nu va maĭ rĕsuna, de și veĭ fi cu siguranță că nu 'țĭ va maĭ eși înaĭnte Tâlharul, totușĭ străbătând a-gale drumurile întortochiate și pline de mlăștinĭ și trestie ale Dobrogeĭ, ție, călătorule întârziat, țĭ se va părea că dintr'o cotitură a drumuluĭ ese tâlharul cu cele două puștĭ întinse spre tine, cu ochiĭ luĭ micĭ și strălucitorĭ și că, în mijlocul tremuruluĭ de groază ce te-a cuprins și pe care îl simțĭ că te ține fără voia ta, că începe a te cuprinde din picioare până în creștet simțind că țĭ se sbârlește părul capuluĭ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

de groază, iar picuri de năduşală rece ca mâna morţii îţi es pe frunte, auzi ca într'o vijelie, acel puternic : *stai*, care, întocmai ca şi cântul lui Orfeŭ,

ILIE IGHEL.

se părea că opreşte riurile din alergatul lor, că deşteaptă pe ceĭ morţi din somn şi încheagă sîngele în inima celuĭ ce 'l auzia.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr